ΕΣΤΙΑ

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΕΥΛΟΓΙΟΥ ΚΟΥΡΙΛΑ
ΛΑΥΡΙΩΤΟΥ
ΑΥΞΩΝ ΑΡΙΘ.

ΤΟΜΟΣ ΔΕΚΑΤΟΣ ΕΒΔΟΜΟΣ

1884

[ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ — ΙΟΥΝΙΟΣ]

ΤΙΜΑΤΑΙ ΦΡ. 6 — ΔΕΔΕΜΕΝΟΣ ΦΡ. 8

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ
ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
Μητροπολίτη
ΕΥΛΟΓΙΟΥ ΚΟΥΡΙΛΑ

ΑΘΗΝΗΣΙ
Γ. ΚΑΣΔΟΝΗΣ, ΕΚΔΟΤΗΣ ΚΑΙ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
Γραφεῖον τῆς Ἑστίας: Ἐπὶ τῆς Λεωφόρου Πανεπιστημίου, 38.
1884

Ἀριθ. 429 — Λεπτὰ εἴκοσι πέντε.

ΕΤΟΣ Θ'.

ΕΣΤΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ

Τόμος ΙΖ' | Συνδρομὴ ἐτησία: Ἐν Ἑλλάδι φρ. 12, ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ φρ. 20 — Αἱ συνδρομαὶ ἀρχονται ἀπὸ 1 Ἰανουαρ. ἑκάστου ἔτους καὶ εἶνε ἐτήσιαι.— Γραφεῖον Διευθ. Ἐπὶ τῆς λεωφ. Πανεπιστημίου 30. | 18 Μαρτίου 1884

ΛΕΩΝ ΚΑΛΛΕΡΓΗΣ

ΔΡΑΜΑ ΕΙΣ ΠΡΑΞΕΙΣ ΠΕΝΤΕ

ΥΠΟ

ΑΧΙΛΛΕΩΣ ΠΑΡΑΣΧΟΥ

ΠΡΑΞΙΣ ΠΡΩΤΗ

(Βενετία)

(Τὸ θέατρον παριστᾷ τὴν πλατεῖαν τοῦ Ἁγίου Μάρκου· εἰς τὸ βάθος ἡ θάλασσα. Μουσικαὶ ἁρμονίαι ἀκούονται ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρόν. Ὅμιλοι προσωπιδοφόρων καὶ ἐκ τῶν δύο φύλων κατὰ μόνας καὶ κατὰ ζεύγη. Διέρχονται εἰς τὴν σκηνὴν χαριεντιζόμενοι καὶ ῥίπτοντες ἄνθη οἱ μὲν κατὰ τῶν δέ. Ἵστανται, ψάλλουν, φεύγουν καὶ ἐπανέρχονται, θορυβοῦντες φαιδρῶς. Ἱππόται, λαός, ὁ Ἱππότης Κάρολος).

ΣΚΗΝΗ Α'

Ὅμιλος προσωπιδοφόρων.

Α' Προσωπιδοφόρος

Ζήτω ἡ Βενετία ἡ βασίλισσα·
Ἡ χώρα τῶν θαυμάτων καὶ τῆς ἡδονῆς!

Β' Προσωπιδοφόρος

Ζήτω ἡ Βενετία ἡ παννύχιος·
Τοῦ κύματος ἡ χώρα καὶ τῶν γυναικῶν.

Γ' Προσωπιδοφόρος

Δὲν εἶσθε κομψολόγος τόσον, φίλτατε.

Β' Προσωπιδοφόρος

Καὶ διατί, νὰ ζῆτε, δὲν μοὶ λέγετε;

Γ' Προσωπιδοφόρος

Διότι πρὶν νὰ εἴπης «κῦμα» ἔπρεπε
«Γυνὴ» νὰ εἴπῃς· εἶναι πρώτη πάντοτε...

Β' Προσωπιδοφόρος

Ἀλλά, ἀλλὰ νομίζω, εἶναι τὸ αὐτό·
Γυνὴ καὶ κῦμα, κῦμα καὶ γυνή, φρονῶ
Ὅτ' εἶναι ἕν...

Γ' Προσωπιδοφόρος

Διόλου, λογιώτατε·
Εἶναι ἐλαφροτέρα καὶ τοῦ κύματος
Ἡ Εὔα!

Α' Προσωπιδοφόρος

Κύριοί μου, εἶσθε φλύαροι.

(Διέρχονται ἕτεροι ὅμιλοι.)

Εἷς Προσωπιδοφόρος

(φέρων ἄνθη εἰς κάνιστρον,)

Ἄνθη πωλῶ εὐώδη, ἄνθη δροσερά.

Μία Προσωπιδοφόρος

Πωλεῖτε; καὶ διόλου δὲν προσφέρετε;..

Ο Προσωπιδοφόρος

Εἰς ἄνθη καὶ κυρίας εἶμαι φειδωλός·
Εἶν' ἀκριβὰ τὰ ἄνθη καὶ αἱ δέσποιναι...

Η Προσωπιδοφόρος

Καὶ πόσα τὰ πωλεῖτε σεῖς τὰ ἄνθη σας;

Ο Προσωπιδοφόρος

Ἓν φίλημα, Σινιόρα!

Η Προσωπιδοφόρος

Μόνον, μόνον ἕν!

(Εἰρωνικῶς.)

Πλὴν ἂν σᾶς δώσουν δύο, δὲν τὰ δίδετε;

Ο Προσωπιδοφόρος

Τὰ δίδω, μὰ τὸν Βάκχον, πλὴν πρὸς χάριν σας.

Ετερος Προσωπιδοφόρος

Καὶ τὰς κυρίας πόσα τὰς πωλεῖτε σεῖς,
Ὁ φειδωλὸς τοσοῦτον;...

Ο Προσωπιδοφόρος

Πνευματώδη μου,
Αὐταὶ τιμὴν δὲν ἔχουν... εἶν' ἀτίμηται!
Δὲν τὰς πωλῶ ἐκείνας, τὰς κρατῶ ἐγώ,
Καὶ ἀγοράζω ἔτι... προμηθεύετε;

(Πάντες γελοῦν. Ὁ προσωπιδοφόρος ἀσπάζεται τὴν χεῖρα τῆς προσωπιδοφόρου κυρίας καὶ ἀπέρχεται ἀφίνων πρὸ αὐτῆς ἀνθοδέσμην.)

(Ἕτερος ὅμιλος.)

Εἷς Προσωπιδοφόρος

(πλησιάζων κυρίαν ἐνδεδυμένην ἑβραϊκά.)

Ὦ, πόσον εἶσθ' ὡραία, Ἰουδαία μου!

Η Προσωπιδοφόρος

Ὡραία; πόθεν τοῦτο τὸ γνωρίζετε;
Ἢ μὴ ἡ προσωπίς μου κάτω ἔπεσε;

Ο Προσωπιδοφόρος

Δὲν ἔπεσε διόλου, τὸ ἠξεύρετε·
Ἀλλὰ τὴν καλλονήν σας τὴν ὀσφραίνομαι...
Μήπως τὰ ἄνθη μόνον ἔχουν ἄρωμα;
Ὡραία Ἰουδαία, σᾶς ἠγάπησα!

Η Προσωπιδοφόρος

Εἶσθε γοργὸς εἰς φράσεις αἰσθηματικάς·
Μὴ κατὰ μαύρην μοῖραν εἶσθε ποιητής;
Δὲν ἀγαπῶ διόλου τοὺς παράφρονας.

Ο Προσωπιδοφόρος

Θεός, θεὸς φυλάξῃ! Ποιητὴς ἐγώ;...
Τί ἔπταισα, Σινιόρα, καὶ μ' ὑβρίζετε;

Θέλετε ἀποδείξεις; ἡ ἀπόδειξις
Ἰδού.
(Ἐξάγων βελόνιον πλῆρες καὶ κωδωνίζων αὐτό.)
Τίς ποτὲ ψάλτης ἔχει ὀβολόν;

Εἷς Ἱππότης
(σκώπτων.)
Αἱ ἀποδείξεις περιτταί, παμφίλτατε·
Ποσῶς δὲν εἴσθε ψάλτης· τοῦτο φαίνεται·
Διότ' ἡ κεφαλή σας εἶν' ἀκρόπολις
Ἀπότομος, λεία, εἰς ἣν πώποτε
Ἰδέα δὲν ἀνέβη ἡ λεπτοφυής...

Ο Προσωπιδοφόρος
Ἐκτὸς ἂν ἡ ἰδέα ἦναι χλευασμός.
Ὤ, τότε ἀναβαίνει... πλὴν εὐθύς, εὐθὺς
Κ' ἡ χεὶρ μου καταβαίνει πρὸς τὸ ξίφος μου,
Καὶ ὅστις μὲ τὴν στέλλει...

Ο Ἱππότης
Τοὺς παράφρονας,
Σᾶς εἶπεν ἡ Σινιόρα, δὲν τοὺς ἀγαπᾷ...
Φρενοβλαβὴς θὰ ἦσθε ἀπείλων ἐμέ.

Ο Προσωπιδοφόρος
(ξιφουλκῶν.)
Δὲν ἀπειλῶ, φονεύω...

Ο Ἱππότης
(ξιφουλκῶν ἐπίσης.)
Θὰ τὸ ἴδωμεν!
(Πολλοὶ ἱππόται τοὺς διαχωρίζουν θέντες τὰ ξίφη των ἐν μέσῳ αὐτῶν, ἐνῷ ἡ χυρία ἡ ἐνδεδυμένη ὡς Ἰουδαία γίνεται ἐν τῷ θορύβῳ ἀφανής.)

Εἷς Ἱππότης
Ἐμπρὸς εἰς τὰς χυρίας! Εἰς τὴν θήκην των
Τὰ ξίφη σας· ἂν λύσσαν ἔχετε, ἀλλοῦ
Τὸ αἷμά σας ἂς ρεύσῃ.

Ο Α' Προσωπιδοφόρος
(πρὸς τὸν προσβαλόντα αὐτόν.)
Θέλομεν ποτὲ
Ἰδῇ ὁ εἷς τὸν ἄλλον!

Ο Δεύτερος
Βεβαιότατα.
Ἡ ἔφοδος θὰ γίν' εἰς τὴν ἀκρόπολιν...
(Διέρχονται.)

ΣΚΗΝΗ Β'
(Ἕτερος ὅμιλος.)

Α' Προσωπιδοφόρος
Ζήτω αἱ ἀποκρέω! Ὅλαι αἱ λοιπαὶ
Ἡμέραι, εἶναι, φίλοι, κάπως περιτταί.

Ο Δεύτερος
Σύμφωνος· ὁμοιάζουν μὲ ὑπόκλισιν
Ἀχρείου τοκογλύφου...

Ο Πρῶτος
Ὤ, χειρότερον
Εἶν' ὀχληραί, ὡς ὥραι χωρὶς φίλημα.
(Ὁ πρῶτος προσωπιδοφόρος πλησιάζων Σινιόραν ἐνδεδυμένην ὡς Γονδολιέρχν.)
Φαιδρά μου Γονδολιέρα, πλέομεν ὁμοῦ;

Γονδολιέρα
Πληρώσατέ με πρῶτον, νέε φίλε μου,
Διότι—μεταξύ μας—σεῖς οἱ κύριοι
Συνήθως ἐπιβάται, δὲν πληρώνετε...

Ο Προσωπιδοφόρος
Καὶ τί θὰ σᾶς προσφέρω;

Γονδολιέρα
Τὴν καρδιάν σας
Στιγμάς τινας...

Ο Προσωπιδοφόρος
Καὶ ὥραν, Γονδολιέρα μου!
Εἰς σταθερὰν καρδίαν ἀπετάθητε.
Πλειότερον ζητεῖτε;...

Γονδολιέρα
Ἀδιάκριτος
Θὰ ἦμην, ἂν ἐζήτουν περισσότερον. (Διέρχονται.)

(Ἕτερος ὅμιλος.)
(Εἰς τὸ βάθος φαίνεται χυρία μεμονωμένη καὶ βηματίζουσα σύννους· εἶναι ἐνδεδυμένη ὡς μοναχή.)

Μία Προσωπιδοφόρος
(δεικνύουσα πρὸς τὸν Ἱππότην της τὴν μοναχήν.)
Μοὶ λέγετε, ἱππότα, σᾶς παρακαλῶ,
Τίς εἶν' ἡ καλογραῖα ἡ ρεμβάζουσα
Εἰς τὴν στοὰν ἐκείνην τὴν ἀπόκεντρον;

Ο Ἱππότης
Νὰ ἔχω τὴν εὐχήν της, ἄγνοιῶ κ' ἐγώ!
(Παρατηρῶν αὐτήν.)
Ὤ, τί πλουσία κόμη! ποῖοι ὀφθαλμοί!
Γυνὴ τοιαύτη μόνη! ὡς κυπάρισσος
Τὸ σῶμα· τὸ ἁβρόν της καὶ αἰθέριον
Σαλεύ' εἰς πᾶν της βῆμα...

Η Προσωπιδοφόρος
Πλήν, Ἱππότα μού,
Ἀνάστημα τοιοῦτον ἔχουσι πολλαί...

Ο Ἱππότης
Ἡ μία κἄν... νομίζω, θέλετε αὐτὸ
Νὰ εἴπητε.

Εἷς Προσωπιδοφόρος
Αἴ, φίλοι· θεωρήσατε
Εἰς τὴν μεμονωμένην ἐκεῖ γόνδολαν,
Τὸν σύννουν κωπηλάτην ὅστις παρχωρεῖ!
(Πάντες στρέφουν πρὸς τὸ δεικνυόμενον μέρος· ἰδίως, ἡ ἐνδεδυμένη ὡς Μοναχὴ φαίνεται γόνδολα παρ' ἑνὸς μόνου ἐπιβάτου κωπηλατουμένη καὶ προσερχομένη βραδέως ἐνῷ πάντες τὴν παρατηροῦν.)

Πολλοί
Ὁ Λέων!

Εἷς Προσωπιδοφόρος
Τοῦ Καλλέργου ὁ ἀνεψιός
Κ' υἱὸς θετὸς ἀκόμη· εἰς τὸν θεῖόν του
Ἀλέξιον Καλλέργην τὸν νεώτερον,
Ἡ Κρήτη πᾶσα κλίνει κ' ὑποτάσσεται.

Εἷς Ἱππότης
Ὁ ἴδιος! Ὤ, πόσον μελαγχολικός
Κωπηλατεῖ... ἰδέτε, ἀποσύρεται.

Λέων
(ἀποσυρόμενος καὶ κατ' ἰδίαν.)
Αὐτοί, πατρίδα ἔχουν καὶ ἀγάλλονται!..
(Ἐξαφανίζεται.)

Εἷς Προσωπιδοφόρος
Πόσον ὁ Ἕλλην οὗτος εἶναι θελκτικός!

Α' Ἱππότης
Ἓν ἔτος τὸν φιλοξενεῖ ἡ χώρα μας,
Κ' ἓν ἔτος οἱ γλυκύτεροι τῶν ὀφθαλμῶν
Δορυφοροῦν τὸν ξένον... τοῦτον ἥλιον...
Κατέχει τὰς καρδίας τόσων κάλλονῶν.
(Στρεφόμενος πρός τινα προσωπιδοφόρον.)
Τί λέγετε, Σινιόρα;

Η Προσωπιδοφόρος
Πάντοτε ζητοῦν
Νὰ μάθωσιν οἱ ἄνδρες τί δυσάρεστον.

Β' Ἱππότης
Καὶ ὅμως μάτην κατ' αὐτοῦ τοξεύεται
Τὸ πῦρ τοσούτων νέων ὀφθαλμῶν· αὐτὸς
Καρδίαν οὔτε σάρκα δὲν θὰ ἔλαβε...
Διέρχεται ἐν μέσῳ τοῦ τερπνοῦ πυρός,
Ψυχρός, συννεφωμένος, βλέπων ὄνειρα
Μὲ ὄμματ' ἀνοιγμένα καὶ μελαγχολῶν.
Αἱ ἑορταί μας πᾶσαι, τὰ θεάματα,
Αἱ τόσαι λιτανεῖαι καὶ οἱ κῶμοί μας,
Ἡ πρὸς αὐτὸν τοῦ Δόγου περιποίησις,
Καὶ αἱ θωπεῖαι τόσων αἰθουσῶν λαμπρῶν
Εἰς τὴν ψυχήν του χάριν δὲν εὑρίσκουσι·
Τὸ ἀλαζὸν παιδίον μένει ἀκάμπτον.
Γνωρίζουν τ' ὄνομά του ὅλ' οἱ πένητες·
Χρυσὸν τοὺς δίδ' ἡ χεὶρ του καὶ μειδίαμα
Τὸ στόμα του... ἀλλ' οὗτοι πάντες προτιμοῦν
Καὶ τοῦ χρυσοῦ εἰσέτι τὸ μειδίαμα.

Ο Α' Προσωπιδοφόρος
Ἀλλὰ κ' ἐκεῖνος ὅστις τὸν ἀκολουθεῖ
Ὡς ἡ σκιὰ τὸ σῶμα, παντοῦ πάντοτε,
Ὁ ἔχων τὴν ἰδίαν στέγην μετ' αὐτοῦ,
Γνωρίζετε τίς εἶναι;

Πολλοί
Ἄ, ὁ Συννεφιᾶς!

Α' Ἱππότης
Σύννεφον νὰ τὸν πάρῃ· ναί, ὁ Συννεφιᾶς·
Μὰ τὸν Χριστόν! τί μέγας ἀσχημάνθρωπος!
Τί θέλει αὐτ' ἡ ἄρκτος μὲ τὸν ἀργυροῦν
Ἀστέρα τῆς πρωΐας; φέρει ἔνδυμα
Τῶν χωρικῶν τῆς Κρήτης ἀλαζονικῶς,
Τοῦ Δόγου ὡς νὰ φέρῃ τὴν λαμπρὰν στολήν...!
Ἀγανακτῶ μεγάλως ὅταν θεωρῶ
Νὰ φέρεται οἰκείως μὲ τὸν Λέοντα.

Ετερος
Οἰκείως; καὶ δὲν λέγεις τί πλειότερον;
Καὶ τὸν χλευάζει ἔτι...

Ετερος
Εἶναι θαυμαστόν!
Ἡ ἄρκτος νὰ χλευάζῃ ἕνα πρίγκηπα.

Β' Ἱππότης
Ἀλλὰ ἡ ἄρκτος αὕτη—καθὼς λέγουσιν
Οἱ φωτισμένοι ἄνδρες—ὅσοι δηλαδή,
Γνωρίζουσιν ἡ ἄρκτος πῶς δασύνεται...
Ὅτι ψιλοῦται ἤθελον νὰ σᾶς εἰπῶ—
Οἱ ἄνδρες οὗτοι πάντες τὸν κηρύττουσι
Πολὺ πεπαιδευμένον!

Εἷς Προσωπιδοφόρος
Κ' ἔμπλεων νοός.

Ετερος
Ὁποῖος εἴρων! ποίαν χλεύην πάντοτε
Τὰ πελιδνά του χείλη ἐκτοξεύουσι!
Τὸ ἐγχειρίδιον ἐχθροῦ βραδύνοντος,
Ποτὲ δὲν τραυματίζει ὡς ἡ γλῶσσά του...
Καὶ λέγουν, ὅτι καὶ τὸν Λέοντα αὐτὸν
Ὁ εἴρων οὗτος ὁ ἀκαταπόνητος
Πολλάκις ἐπιπλήττει...

Β' Ἱππότης
Ὅμως δι' αὐτὸν
Γνωρίζει ν' ἀποθάνῃ παίζει τὸ σπαθί
Ἐκεῖνος, καθὼς παίζει καὶ τὴν γλῶσσάν του...
Εἶχα σταλῆ εἰς Κρήτην πρό τινος καιροῦ
Μὲ λογχοφόρον σῶμα· τὸ γνωρίζετε,
Κάτω ἐκεῖ οἱ ἄγριοι ἰθαγενεῖς
Ποτὲ δὲν ἡσυχάζουν, ὡς ἡ θάλασσα...
Εἰς ἓν ποτὲ χωρίον διεσκέδαζα
Μὲ ἀγαθοὺς συμπότας, εἰς τὸ οἴκημα
Μικροῦ τινος ἀποίκου· ἀλλὰ κάτωθεν
Τοῦ ἐδικοῦ μας οἴκου καὶ εἰς τὴν μικρὰν
Πλατεῖαν τοῦ χωρίου, διεσκέδαζον
Μὲ παιδιὰν πενθίμην καὶ παράδοξον,
Τὰ τέκνα τῶν ἀποίκων καὶ ἰθαγενῶν.
Ἔπαιζον τὸ *παιγνίδι τῆς Σκλαβιᾶς*· μικρὸν
Φρούριον ᾠκοδόμουν, καὶ τὰ χωρικὰ
Παιδία, κουρασμένα, λίθους ἔφερον.
Ἐνῷ τὰ τῶν ἀποίκων μετὰ μάστιγος
Ἐτάχυνον τὸ βῆμά των... Ἓν ἐξ αὐτῶν,
Μικρότερον τῶν ἄλλων, κάτω ἔπεσε
Μὴ δυνηθὲν ν' ἀνθέξῃ εἰς τὸ φορτίον του.
Ἀποίκου τότε τέκνον, μέχρις αἵματος
Ἐκτύπα τὸ μικρὸν μὲ μάστιγα,
Καὶ τὸ πτωχὸν παιδίον ἔκλαιε πικρῶς.
Τὸ εἶδεν ὁ πατήρ του καὶ παράφορος
Τὸν τυραννίσκον ἔδειρε, κ' ἐδίωξε
Τοὺς παῖδας τῶν ἀποίκων... Ὅμως ὀργισθεὶς
Εἷς λογχοφόρος τότε Βενετὸς ἐκεῖ,
Τὸν ἀτυχῆ πατέρα ἐτραυμάτισε.
Ἡ παιδιὰ κατέστη μάχη ἀληθής
Οἱ χωρικοὶ ὁρμήσαντες μανιωδῶς,
Τοὺς Βενετοὺς ἐξύβρισαν κ' ἐκτύπησαν.
Ἀλλ' ἐκ τοῦ οἴκου ἐξελθόντες καὶ ἡμεῖς,
— Τὸ λέγω μετ' αἰσχύνης—ἐκτυπήσαμεν
Μὲ ξίφος καὶ μὲ λόγχας ἀμήνος ὅπλον,
Καὶ δύω—τρεῖς, νομίζω, ἐφονεύσαμεν...
Ὁ Λέων ἀπὸ θήραν τότε ἤρχετο·
Τὸν ἄνισον ἐκεῖνον πόλεμον ἰδών,
Τὸ ξίφος σπᾷ καὶ ῥίπτεται ὡς θύελλα,
Μόνος αὐτός, καθ' ὅλων ἐπερχόμενος!

Ἄ, τότε ἐπεθύμουν νὰ ἐβλέπατε
Τὸν Λέοντα Καλλέργην... ἥρως, φίλοι μου!
Καθὼς εἰς τὰς αἰθούσας, μελαγχολικῶς
Δὲν μειδιᾷ, ἡ μάχη ὅταν μαίνεται.
Κ' ἡ νεαρὰ μορφή του καὶ περικαλλὴς
Τοῦ Ἄρεος λαμβάνει τὴν ταχύτητα.
Τὸ ξίφος του δὲν εἶναι σίδηρος ἁπλοῦς.
Εἶν' ἔμψυχον ἐκεῖνο... ζῇ, μισεῖ, κτυπᾷ,
Συστρέφεται ὡς ὄφις, καὶ ὁ θάνατος
Ἀκολουθεῖ ὀργίλος πᾶσαν λάμψιν του!

Η ΕΝΔΕΔΥΜΕΝΗ ὡς ΜΟΝΑΧΗ (κατ' ἰδίαν)

Ἄ, Λέον μου! Ἄ, Λέον!

Β' ΙΠΠΟΤΗΣ

Ναί· τοὺς Βενετοὺς
Δὲν ἀγαπᾷ βεβαίως ὡς ὁ θεῖός του!
Τῆς Βενετίας εἶναι ἐμμανὴς ἐχθρός.
Τὸ μῖσος τῆς ψυχῆς του κατενόησα,
Ἀπὸ τῶν κτυπημάτων τὴν σφοδρότητα...
Πληγώσας εἶχε δύο ῥίψει κατὰ γῆς,
Καὶ ἤδη κατὰ τρίτου ἠκοντίζετο,
Ὅτ' ἔπεσα λυσσώδης ἐναντίον του.
«Ἐδῶ! Γραικύλε,» εἶπον· «Φράγκε!» ἔκραξε
Κ' ἐτόνισε τὴν λέξιν ἣν ἐπρόφερεν
Ὑβριστικῶς τοσοῦτον, ὥστε κατ' αὐτοῦ
Ἐπέπεσα ἀγρίως καὶ ἐρυθριῶν.
Ἀνθώρμησεν ἐπίσης· μ' ἐτραυμάτισε
Κ' εἰς τοὺς λοιποὺς ἐστράφη... Αἰσχυνόμενοι
Οἱ ἐδικοί μας τότε, συνησπίσθησαν,
Ἰδόντες ὅτι τόσην ὥραν τοὺς κτυπᾷ
Εἰς μόνος· καὶ ὁ Λέων θὰ ἀπέθνησκεν,
Ἂν τὴν στιγμὴν ἐκείνην δὲν ἐπήρχετο
Ὡς κεραυνός, ὡς θύελλα, ὁ Συννεφιᾶς!
Ὁ βούβαλος, ἡ ἄρκτος, καθὼς εἴπατε...
Ἄ, βούβαλοι ἂν ἦσαν ὅλ' οἱ Βενετοί
Καθὼς ἐκεῖνος εἶναι, ἄπασαν τὴν γῆν
Ὁ πτερωτός μας λέων θὰ ἐσκίαζεν!
Ἀνέτρεψε τὰ πάντα ἡ ὁρμὴ αὐτοῦ.
Ἐπλήγονεν ἡ χείρ του καὶ ἡ γλῶσσά του.
Τὸν Λέοντα καλύψας μὲ τὸ σῶμά του
Ἐτραυματίσθη ἀντ' αὐτοῦ... ἀλλ' ἡ πληγὴ
Ἐκείν' ἡ ὀλεθρία μᾶς ἀπώλεσε.
Τοῦ αἵματός του ἡ ὁσμὴ τὸν ἔδωκε
Νέαν ἰσχὺν καὶ λύσσαν... τί πολυλογῶ;
Ἐφύγαμεν ἐκεῖθεν πλήρεις ἐντροπῆς!

ΚΟΜΗΣ ΜΑΡΙΝΟΣ (ἐνδεδυμένος ὡς Ἰουδαῖος)

Ἄ, ὡς τοὺς ἐπαινεῖτε ἂν ἐμάχεσθε,
Γενναῖέ μου Ἱππότα...

Β' ΙΠΠΟΤΗΣ

Τοκογλύφε μου,
Τὴν προσωπίδα μὲ τὴν γλῶσσαν σας ὁμοῦ
Τὴν ἀποσπᾷ ἡ χείρ μου· τὸ γνωρίζετε;..
Ὅστις ἐχθροὺς γενναίους ἐπαινεῖ, αὐτὸς
Καὶ μάχεται γενναίως, τέκνον Ἰσραήλ.

ΚΟΜΗΣ ΜΑΡΙΝΟΣ

Ἀλλὰ κ' Ἰσραηλῖται θὰ ἠδύναντο,
Ἱππότα μεγαλόφρον, νὰ νικήσωσι
Δύο Γραικύλους μόνον...

(Ἡ ὡς Μοναχὴ ἐνδεδυμένη, ἥτις ἐπρόσεχεν εἰς τὸν διάλογον, πλησιάζει αἴφνης καὶ ῥαπίζει τὸν κόμητα Μαρῖνον λέγουσα.)

Εἶσαι ἄτιμος!

ΚΟΜΗΣ ΜΑΡΙΝΟΣ (ὁρμῶν κατ' αὐτῆς.)

Ἐμὲ κτυπᾷς, ἀθλία;...

Α' ΙΠΠΟΤΗΣ (κωλύων αὐτόν.)

Πῶς, ἀναίσχυντε;
Τὴν χεῖρά σου ἐκτείνεις κατὰ γυναικός;

ΠΟΛΛΟΙ

Εὖγε, γενναία κόρη!

ΑΛΛΟΙ.

Εἶδες ῥάπισμα;..

(Πάντες διέρχονται.)

ΚΟΜΗΣ ΜΑΡΙΝΟΣ (ὁρμῶν ν' ἀποσπάσῃ τὴν προσωπίδα τῆς Μοναχῆς.)

Θὰ ἴδω ποία εἶσαι...

Β'. ΙΠΠΟΤΗΣ (κρατῶν αὐτόν.)

Δὲν εἶσ' Ἐνετός.
Καὶ ἔσωθεν Ἑβραῖος εἶσαι, ἄθλιε!

Α'. ΙΠΠΟΤΗΣ (πρὸς τὸν κόμητα Μαρῖνον.)

Τὴν προσωπίδα κάτω!

Ο ΙΠΠΟΤΗΣ ΚΑΡΟΛΟΣ.

Εἶναι περιττόν·
Τὴν γενναιότητά του τὴν ἐγνώρισα.

ΠΑΝΤΕΣ.

Εἰπέ, εἰπέ· τίς εἶναι;

Ο ΙΠΠΟΤΗΣ ΚΑΡΟΛΟΣ (πρὸς τὸν Κομ. Μαρῖνον.)

Θέλετε καὶ σεῖς,
Νὰ εἴπω τ' ὄνομά σας;

ΠΟΛΛΟΙ.

Λέγετε λοιπόν!

(Ὁ Κόμης Μαρῖνος ὀπισθοδρομεῖ ὀπίσθεν τοῦ πλήθους καὶ γίνεται ἄφαντος.)

Ο ΙΠΠΟΤΗΣ ΚΑΡΟΛΟΣ

Τὸν κόμητα Μαρῖνον δὲν γνωρίζετε;

Β'. ΙΠΠΟΤΗΣ.

Τὸν κόμητα!

Ο ΙΠΠΟΤΗΣ ΚΑΡΟΛΟΣ

Ἐκεῖνον· τὸν ἐγνώρισα
Ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν του τὸ ζοφῶδες πῦρ.

ΑΛΛΟΙ

Τί ἔγεινε; ποῦ εἶνε ὁ οὐτιδανός;
Ὤ, δὲν θὰ μᾶς ἐκφύγῃ.

Ο ΙΠΠΟΤΗΣ ΚΑΡΟΛΟΣ

Ἔκαμε πτερά.
Περιφρονεῖ τὰ ξίφη ἡ ταχύτης του...

ΣΚΗΝΗ Γ'

(Εἰς ἕτερον μέρος τῆς πλατείας τοῦ Ἁγίου Μάρκου θορυβοῦν πλῆθος νέων προσωπιδοφόρων καὶ Ἱπποτῶν, ὡς καὶ Σινιόραι ποικίλως μετημφιεσμέναι. Δύο Τρουβαδοῦροι, φέροντες ἅρπαν, ἵστανται ὁ μὲν ἐκ δεξιῶν, ὁ δὲ ἐξ ἀριστερῶν· τὸ πλῆθος τοὺς παρατηρεῖ περιέργως, οἱ δὲ προανακρούοντες τὴν ἅρπαν ἀπαγγέλλουσιν ἀνὰ εἷς. Ἡ ἐνδεδυμένη ὡς Μοναχὴ φαίνεται πάλιν εἰς γωνίαν τινὰ μεμονωμένη.)

Α' ΤΡΟΥΒΑΔΟΥΡΟΣ

» Γνωρίζετε τὴν γῆν τοῦ κοραλλίου,
» Τοῦ κόματος καὶ τοῦ χρυσοῦ ἡλίου;
» Τὴν εἴδατε εἰς ἑορτὰς σκιρτῶσαν
» Ἐκ εἰς ᾄσματα ἐρωτικὰ γελῶσαν;
» Γνωρίζετε τὴν χώραν τῶν Σειρήνων,
» Μεθύουσαν εἰς αἷμα καὶ εἰς οἶνον;

Β' ΤΡΟΥΒΑΔΟΥΡΟΣ

» Ἠκούσατε τὸν νύκτιόν της κῶμον,
» Βαδίζοντες εἰς διωρύγων δρόμον;
» Καὶ ὕστερον τὸ βῆμα σας ἐστάθη,
» Ὅπου ἠχεῖ μετὰ τὸ ᾆσμα σπάθη;
» Ἠκούσατε τὸ πνεῦμα τῶν ἀέρων,
» Ἐνοῦμενον μὲ ᾆσμα Γονδολιέρων;

Α' ΤΡΟΥΒΑΔΟΥΡΟΣ

» Γνωρίζετε τὴν νύμφην τοῦ Ἀδρία;
» Θάλασσα εἶν' ἡ κάθε της πλατεῖα·
» Τὰ εἴδατε τ' ἀνάκτορά της ὅλα,
» Μαρμάρινα, λευκά, ἀκτινοβόλα;
» Γνωρίζετε τὸ μέγα της μουσεῖον,
» Τόσων ἐθνῶν τὴν εὐφυΐαν κλεῖον;

Β' ΤΡΟΥΒΑΔΟΥΡΟΣ

» Ἠκούσατε εἰς τῆς νυκτὸς τὰς ὥρας
» Δικτυωτὸν ν' ἀνοίγεται Σινιόρας,
» Καὶ εἴδατε ἐπάνω σας νὰ πίπτῃ
» Δέσμη ἀνθῶν, ἣν ἄνωθεν σᾶς ῥίπτει;
» Ἠκούσατε μὲ τρόμον κ' εὐφροσύνην
» Πτῶμα κροτοῦν κ' ἐσθῆτα μεταξίνην;

Α' ΤΡΟΥΒΑΔΟΥΡΟΣ

» Γνωρίζετε τὴν γῆν ἐκείνην, ὅπου
» Βλέμμα γοργὸν ἀστράπτει κατασκόπου;
» Καὶ εἴδατε ὅτε τὸ πᾶν ὑπνώττει,
» Μαρμαρυγὴν στιλέτου εἰς τὰ σκότη;
» Γνωρίζετε τὴν *Γέφυραν τῶν Στεναγμῶν*,
» Τὰ *Φρέατα*, εἱρκτὰς ἀγνώστων πόνων;

ΑΜΦΟΤΕΡΟΙ οἱ ΤΡΟΥΒΑΔΟΥΡΟΙ (κρούουσι τὴν ἅρπαν καὶ ψάλλουσιν ὁμοῦ).

» Ἡ Βενετία, ἡ γῆ τοῦ κοραλλίου,
» Εἶν' ἐδική μας καὶ τοῦ χρυσοῦ ἡλίου.
» Τρυφᾶτε, τέκνα μητρὸς δεδοξασμένης,
» Εἰς τὰς ἀγκάλας πολέμου κ' ἐρωμένης!
» Πίπτουν τὰ ἔθνη, πετᾷ ἡ εὐτυχία·
» Οἴμοι, θὰ πέσῃς καὶ σύ, ὦ Βενετία....

(Μελαγχολικῶς.)

» Ὤ, ναί· τρυφᾶτε μὲ τοῦ καιροῦ τὰ δῶρα·
» Ὁ Ἕλλην οὗτος, ὁ κύπτων δοῦλος τώρα,
» Χθὲς ἦτο τέκνον θεῶν καὶ ἡμιθέων!
» Φέρετε οἶνον, δὲν θέλω ψάλει πλέον...
» Πίπτουν τὰ ἔθνη, πετᾷ ἡ εὐτυχία·
» Οἴμοι· θὰ πέσῃς καὶ σύ, ὦ Βενετία!

(Ἀπὸ τὸ βάθος τῆς σκηνῆς εἰς μετημφιεσμένος ὡς Νεκροθάπτης.)

Πᾶ! καὶ αὐτὴ θὰ πέσῃ μὲ τὴν ὥραν της....

(Πάντες στρέφουν πρὸς τὴν φωνήν.)

Α' ΙΠΠΟΤΗΣ

Πολὺ φαιδρῶς τὸ λέγεις, νεκροθάπτα μου·
Βιάζεσθε τοσοῦτον νὰ τὴν θάψετε;

ΝΕΚΡΟΘΑΠΤΗΣ (βραδέως προσερχόμενος.)

Ἐγώ, τῆς Βενετίας νεκροθάπτης ὤν,
Μετ' ἄλλων συναδέλφων μου, τῶν Βενετῶν
Τοὺς τάφους ἐξορύττω....

(γελῶν ἀγρίως.)

Εἶναι ἔργον μου!

Β' ΙΠΠΟΤΗΣ

Ἀλλὰ διφορουμένως, κόραξ, ὁμιλεῖς·
Οἱ νεκροθάπται σκάπτουν τάφους τῶν νεκρῶν.

ΝΕΚΡΟΘΑΠΤΗΣ

Ἀκόμη καὶ τῶν ζώντων, νέε φίλε μου·
Εἰς τὰ νεκροταφεῖα ἐὰν πορευθῇς,
Θὰ ἴδῃς πόσοι τάφοι εἶναι ἕτοιμοι...

Α' ΠΡΟΣΩΠΙΔΟΦΟΡΟΣ

Ἐὰν οἱ νεκροθάπται θάπτουν τοὺς νεκρούς,
Ποτὲ τὴν Βενετίαν δὲν θὰ θάψωσι.

ΝΕΚΡΟΘΑΠΤΗΣ

Ἀνέσως ἀποθάνῃ, τάχα διατί
Καὶ εἰς αὐτὴν ἓν μνῆμα νὰ μὴ δώσωμεν;
Ἢ μήπως προτιμᾶτε σπάραγμα κυνῶν
Νὰ γίνῃ καὶ κοράκων;...

Β' ΙΠΠΟΤΗΣ

Εἰς τοὺς δαίμονας!
Κατηραμένη γλῶσσα, εἰς τοὺς δαίμονας!

Α' ΙΠΠΟΤΗΣ

Σεῖς, ὅστις τόσους τάφους ἑτοιμάζετε,
Διὰ τὸν ἰδικόν σας ἐφροντίσατε;

ΝΕΚΡΟΘΑΠΤΗΣ

Τὸ εὐγενές μου ἔργον μὴ σᾶς ἤρεσε
Καὶ θέλετε τὸν τάφον μου νὰ σκάψετε;
Ἀλλὰ ἡ χείρ σας ἡ ἁβρὰ δὲν δύναται
Τὴν δίκελλαν νὰ φέρῃ... χεὶρ καθὼς αὐτή

(δεικνύων τὴν χεῖρά του.)

Ἀνοίγει μόνον τάφους...

(Λαμβάνων τὴν χεῖρα τοῦ Α' Ἱππότου καὶ θλίβων αὐτὴν ἰσχυρῶς.)

Ἐπονέσατε;...

(Στρεφόμενος πρὸς τοὺς ἄλλους.)

Ἀρώματα καὶ ὄξος!.. Μὰ τὸν οὐρανόν,
Λιποθυμεῖ ὁ μέλλων μου συνάδελφος...

Ο Α' ΙΠΠΟΤΗΣ (ἀποσπάσας τὴν χεῖρα καὶ μετὰ μορφασμοῦ προσπαθῶν νὰ μειδιάσῃ.)

Δὲν συμβουλεύω εἰς οὐδένα, φίλοι μου,
Τὴν χεῖρά του νὰ λάβῃ...

ΝΕΚΡΟΘΑΠΤΗΣ

Εἶνε ἀληθές·
Ἡ χείρ μου θλίβει λίαν αἰσθηματικῶς...

Β' ΙΠΠΟΤΗΣ

Τῷ ὄντι νεκροθάπτης εἶσαι, ἄθλιε·
Τὴν εὐθυμίαν ὅλων ἐνταφιάσες.

ΝΕΚΡΟΘΑΠΤΗΣ (καγχάζων.)

Φοβεῖσθε, γενναιότατοι!

Α' ΙΠΠΟΤΗΣ

Οἱ Βενετοὶ

Τὸν φόβον δὲν γνωρίζουν· πλὴν προσέξετε·
Αἱ ἀστειότητές σας εἰν' ἀνόσιοι...

Β' Ιππότης

Διόλου· ἀπατᾶσθε· ἔχει ὑλακὴν
Ἀρέσκουσαν...

Νεκροθάπτης

Ἱππότα, σᾶς εὐχαριστῶ.
Ἀλλ' ἔχω καὶ ὀδόντας... εἶμαι μολοσσός,
Καλὸς διὰ τοὺς λύκους... Ὑγιαίνετε,
Ἀγαπητοί μου φίλοι, ὑγιαίνετε·
Χαρῆτε τὴν εὐδίαν... ὅσον διαρκεῖ·
Ἀλλὰ μὴ λησμονεῖτε, ὅτι ἅπαντα
Περνοῦν ἐπὶ τοῦ κόσμου· σήμερον ἡμεῖς
Καὶ αὔριον οἱ ἄλλοι... Πάντες χαίρετε!
Τὸ κατ' ἐμέ, ὑπάγω εἰς τοὺς τάφους μου
Λάκκον βαθὺν νὰ σκάψω... Ἴσως πέπρωται
Νὰ ἰδωθῶμεν πάλιν· ἀλλ' εἰς ἑορτήν,
Καθ' ἣν τὴν προσωπίδα ἀποβάλλουσιν.—
Ἀγαπητοί μου φίλοι, ὑγιαίνετε!
Ἀγαπητοί μοι φίλοι, πάντες χαίρετε...

(Ἐξέρχεται βραδέως ψάλλων.)

«Πίπτουν τὰ ἔθνη, πετᾷ ἡ εὐτυχία,
Καὶ σὺ θὰ πέσῃς ἀκόμη, Βενετία!»

(Πάντες μένουσιν ἐκπεπληγμένοι, ἡ δὲ Μοναχὴ ἐξερχομένη στοᾶς τινος τὸν παρατηρεῖ φεύγοντα.)

Α' Ιππότης

Τὸν εἶδες τὸν κατάρατον! μὰ τὸν Σταυρόν,
Ὁ νεκροθάπτης οὗτος θέλει θάψιμον.

Β' Ιππότης

Θάψιμον εἰς τὰ φρέατα· ἐγὼ θαρρῶ
Ὅτ' εἶν' ἐχθρὸς κρυμμένος, ὄχι Βενετός.

Α' Ιππότης

Τὴν προσωπίδα νὰ τοῦ ἀποβάλωμεν
Καλὸν θὰ ἦτον...

Β' Ιππότης

Ἴσως Γενουήνσιον
Ὑπὸ τὴν προσωπίδα θὰ ἐβλέπαμεν.

Δ' Προσωπιδοφόρος

Ἡ προσωπίς, Ἱππότα, εἶναι ἱερά.

Β' Ιππότης

Λέγετε ὅ,τι θέλετε· δὲν ἔπρεπεν
Ἀγνώριστος νὰ φύγῃ ἦτον εὐτυχὴς
Ὁ κύριος, διότι εἰς κατάσκοπος
Τῶν Δέκα δὲν εὑρέθη μεταξὺ ἡμῶν...
Εὗρον τὴν ὥραν καὶ αὐτοὶ νὰ λείψωσι!

(Μία φωνή.)

Τίς οἶδεν ἐὰν λείπουν... Ἴσως σὺ αὐτός,
Ἐγὼ ἢ ἄλλος εἶναι εἰς κατάσκοπος...

Β' Ιππότης

Μόλις ἀκόμη ἀνεχώρησεν· ἐμπρός!
Ἂς ἐπανεύρωμεν αὐτὸν τὸν κύριον.

Πολλοί

Ναί, ναί!

Γ' Ιππότης

Ὦ, κύριοί μου, δὲν βαρύνεσθε;
Ἀνίσως ἦν' ἐχθρὸς τῶν Βενετῶν, αὐτὸς
Ἂς τὸ σκεφθῇ... μὲ εἶναι ἀδιάφορον.
Ὑπάρχουν ἰχνηλάται κύνες δι' αὐτόν
Ἀπὸ ἡμᾶς καλλίτεροι, πιστεύσατε...
Τὸ κατ' ἐμέ, εἰς θήραν ἄλλην τρέπομαι
Πολὺ θελκτικωτέραν... Ὑγιαίνετε! (ἀπέρχεται.)

Α' Ιππότης

Κ' ἐγὼ τὸν νεκροθάπτην σᾶς ἀφιερῶ. (ὁμοίως.)

Β' Ιππότης

Ἐὰν τὸν ἐπανίδητε, προσφέρετε
Καὶ τὰ σεβάσματά μου... Φίλοι, χαίρετε.

(ὁμοίως.)

Πολλοί

Ὦ, δὲν φροντίζει πλέον δι' αὐτὸν οὐδείς.

(ἀπέρχονται.)

(Πάντες ἀνεχωροῦν θορυβωδῶς· μένουσι μόνον ἐπὶ τῆς σκηνῆς δύο προσωπιδοφόροι, ἔχοντες τὸν αὐτὸν πίλον, μαῦρον μὲ μαῦρα πτερά. Ἡ Μοναχὴ ὄπισθεν κίονος τοὺς παρατηρεῖ κρυφίως.)

ΣΚΗΝΗ Δ'

Α' Προσωπιδοφόρος

Ἤκουσες;

Β' Προσωπιδοφόρος

Ναί!

Α' Προσωπιδοφόρος

Βεβαίως Γενουήνσιος
Ὁ Νεκροθάπτης εἶναι...

Β' Προσωπιδοφόρος

Ἴσως καὶ Γραικός.

Α' Προσωπιδοφόρος

Οἱ ἄλλοι τὸν ἀφῆκαν πάντες...

Β' Προσωπιδοφόρος

Ἀλλ' ἡμεῖς,
Θὰ τὸν ἀκολουθήσωμεν...

Α' Προσωπιδοφόρος

Ὡς φαίνεται. (ἀπέρχονται.)

Η Μοναχη (ἐξερχομένη.)

Ὁ Νεκροθάπτης εἶν' ὁ Συννεφιᾶς· αὐτοί,
Κατάσκοποι τῶν Δέκα· ἂς τὸν σώσωμεν.

(ἀπέρχεται.)

(Πίπτει ἡ αὐλαία.)

ΣΚΗΝΗ Ε'

(Ὁδὸς ἀποκεντρος· φαίνεται ὁ μετεμφιεσμένος ὡς Νεκροθάπτης· ἵσταται ἐπὶ στιγμὴν, παρατηρεῖ ὑπόπτως περὶ καὶ ἀποβάλλει τὴν προσωπίδα ἀναπνέων θορυβωδῶς).

Νεκροθαπτης

(ᾄδει).

«Πίπτουν τὰ ἔθνη, πετᾷ ἡ εὐτυχία,
Θὰ κρημνισθῇς καὶ σύ, ὦ Βενετία!»

Πόσον ὡραῖοι στίχοι, κ' εἶναι Βενετῶν·
Τὸ ᾆσμα... Ἰδική των εἶν' ἡ ἔμπνευσις.
Ἀλλὰ θὰ τοὺς τὸ ψάλωμεν, ἡμεῖς, ἡμεῖς...

(Κτυπῶν ἐπὶ τοῦ κεκρυμμένου εἴρους του.)

Καὶ μὲ τὴν λύραν ταύτην θὰ συγοδεύθῃ

(Μετὰ σκέψιν.)

Εἶδες ὁποῖοι εἶναι οἱ αὐθένται μας;
Μὰ τὴν ψυχὴν τοῦ Βάρδα! ἐτελείωσε·
Διψῶ, νὰ πίω πρέπει... μόλις μὲ ἀρκεῖ
Τὸ βδελυρόν των αἷμα ὅλον... καὶ σταγὼν
Νὰ μὴ μὲ λείπῃ μία· εἶμαί φειδωλός...
Ποτὲ δὲν ἐφοβήθην δι' ἐμὲ αὐτόν·
Ἀλλ' ὡς νεᾶνις τρέμω, ὅταν σκέπτωμαι,
Ὅτ' εἶναι ἐνδεχόμενον ὡς ἄνθρωπος
Νὰ τελευτήσω σήμερον ἢ αὔριον...
Νὰ τελευτήσω δοῦλος, δοῦλος νὰ ταφῶ,
Πρὶν ἔλθῃ ὁ νυμφίος ὁ αἱματηρός,
Κ' Ἑλλὰς ἡ Κρήτη γίνῃ, ἢ καταστραφῇ!

(Μετὰ σπαραγμοῦ.)

Θέ μου! τὴν ζωήν μου διαφύλαξε·
Μὴ μοῦ τὴν ἀφαιρέσῃς, μή, Θέ μου, μή.
Ὦ, ἄφες ἐλευθέρα νὰ σ' ἀποδοθῇ,
Ὡς μὲ τὴν εἶχες δώσει σύ· περίμενε.

(Σκεπτόμενος.)

Νὰ ἦναί τις ἀνήρ, καὶ στιβαρὸν
Βραχίονα νὰ ἔχῃ καὶ νὰ μὴ κτυπᾷ!...
Μ' ἤρχετο πρὸ ὀλίγου εἰς τὸ μέσον των·
Ταχὺς νὰ ἐπιπέσω, καὶ τὴν ἑορτὴν
Αὐτῶν, νὰ πορφυρώσω μὲ τὸ αἷμά των!
Ναί· μ' ἔρχεται πολλάκις μ' ἐγχειρίδιον
Τὴν νύκτα δολοφόνον νὰ ὁπλίζωμαι,
Καὶ νὰ φονεύω, νὰ φονεύω Βενετούς,
Καὶ Βενετὰς ἀκόμη... πταίουν καὶ αὐταί!

(Εἰρωνικῶς.)

Περίμενε, μὲ λέγουσι, περίμενε,
Οἱ ἐμβριθεῖς, οἱ νόες οἱ ὑπερφυεῖς!
«Καιρὸς δὲν εἶναι ἔτι... ἢ καὶ ἂν αὔριον
Ὁ τάφος σὲ καλύψῃ, πάλιν πρόσμενε...
Ἀλλ' εὐτυχῶς δὲν εἶναι πάντες σκεπτικοί!
Δὲν σκέπτεται ὁ κεραυνός, ἡ θύελλα
Καὶ ἡ πυρὰ ὁπόταν δάσῃ πυρπολῇ...
Εἶναι καιρός, εἶναι καιρὸς ἀείποτε,
Ὁ δοῦλος νὰ ἐγείρεται καὶ νὰ κτυπᾷ!
Προβλεπτικὸς δὲν ἦτον ὁ Θρασύβουλος,
Ὁπόταν τὰς Ἀθήνας του ἀνώρθωνε...

(Ἐνθυμούμενος.)

Τὴν ἀδελφήν μου τὴν καλὴν ἐβίασε
Τυροδιώκτης Φράγκος· ἡ πέρμα Βενετῶν,
Καὶ τὴν σεμνήν μου γενεὰν ἠτίμασε!
Τὸ αἶσχος τὴν κατέστησε φρενοβλαβῆ,
Καὶ μίαν νύκτα αὐτοκτόνος ἔγινε
Πεσοῦσα ἀπὸ βράχον εἰς τὴν θάλασσαν...

(Φέρων τὴν χεῖρα εἰς τοὺς ὀφθαλμούς.)

Πᾶ! δάκρυα... Ὦ, ἔχομεν καὶ δάκρυα!
Καὶ πλέον, πλέον ἄλλο τί δὲν ἔμεινε,
Παρὰ νὰ γίνω καὶ μυρολογίστρια...
Σὺ κλαίεις τώρα, Συννεφιᾶ· κ' ἐκεῖ, ἐκεῖ,
Οἱ Βενετοὶ καγχάζουν ὀργιάζοντες!

(Μετὰ μικρόν.)

Ἔπεσεν εἰς τὴν θάλασσαν ἡ δυστυχής!...
Ὦ, ἀπὸ τότε, ἀπὸ τότε θάλασσαν
Δὲν δύναμαι νὰ βλέπω... κάτω ἔπεσε.
Τὴν ἔσωζα — ἤμην ἐγγύς — τί ὄφελος;..
Τὴν ἄφησα νὰ πέσῃ... Εἰς τὸ μνῆμά σου
Κοιμοῦ, πτωχή μου ἀδελφή, τὸ κάθυγρον,
Καὶ μὴ παραπονεῖσαι, ἡ παραφροῦμαι!
Μετὰ μικρόν, ὀμνύω, πῶς ἡ χεὶρ αὐτὴ
Θὰ ῥίψῃ ἐκ τοῦ βράχου ὅπου ἔπεσες
Κύνας πολλοὺς· θὰ πίουν χεῖλη ἑκατὸν
Ἀπὸ τὸ ὕδωρ, ὅπερ ἔπιες καὶ σύ.
Περίμενε· θὰ πίουν, ὡς τὸ ἔπιεν
Ὁ ἅρπαξ τῆς τιμῆς σου, καὶ ὁ τάφος σου
Ὁ γαλανὸς θὰ γείνῃ τάφος ἐρυθρός!
Πλὴν... ὡς παραφρων ἤδη μόνος ὁμιλῶ.
Φεῦ· ὅταν τὴν καρδίαν δέρῃ θύελλα,
Ἀνοίγεται τὸ χεῖλος καὶ βορρᾶς λαλεῖ...
Κ' ἐκεῖνος! καὶ ὁ Λέων;... θέλει καὶ αὐτὸς
«Περίμενε» μὲ εἴπει;—Αἴ, θὰ τὸν εἰπῶ,
Ὅτι δὲν περιμένω· ἐτελείωσε...
Φύλαξε τὴν ζωήν μου, ὕψιστε Θέ,
Κ' ἔπειτα τὴν λαμβάνεις· δὲν τὴν ἀγαπῶ!

(Φαίνεται ἡ Μοναχή.)

Ἀλλά, ἀκούω βήματα· τίς ἔρχεται;
Εἷς προσωπιδοφόρος... φαίνεται γυνή.

(Φέρει πάλιν τὴν προσωπίδα.)

ΣΚΗΝΗ ΣΤ'

Συννεφιᾶς καὶ ἡ Μοναχὴ

Μοναχη

Εἴσθε ὁ Συννεφιᾶς· ποσῶς μὴ κρύπτεσθε...
Κατάσκοποι τῶν Δέκα σᾶς ἀκολουθοῦν!

(Ἀπεκδυομένη τὸ ἔνδυμα τῆς μοναχῆς.)

Σκεπάσθητε μὲ τοῦτο· ἂν μὲ ἔνδυμα
Σᾶς ἴδουν νεκροθάπτου, ἀπόθνήσκετε.

(Δίδει τὸ ἔνδυμα.)

Νεκροθαπτης

Εἶμαι ὁ Συννεφιᾶς! λοιπὸν ἂς ἔλθωσι!

(Ἀποβάλλει τὴν προσωπίδα.)

Μοναχη

Σπεύσατε· θὰ σᾶς ῥίψουν εἰς τὰ Φρέατα!

Νεκροθαπτης

(Ἡσύχως.)

Κυρία, δὲν μὲ ῥίπτουν· ἡσυχάσατε...

Μοναχη

Πλὴν...

Νεκροθαπτης

Θελκτική μου φίλη, ἡσυχάσατε...

Μοναχη

Ὦ, πρὸς Θεοῦ Ἱππότα...

Νεκροθαπτης

Πῶς μὲ εἴπατε;
Ἱππότην; ἀπατᾶσθε· εἶμαι χωρικός!

(Βλασυρῶς.)

Κόρη τῆς Βενετίας· εἶμαι χωρικός.

Μοναχη

(Ἱκετευτικῶς.)

Ὦ, νὰ σᾶς σώσω ἄφετε.

Ο Νεκροθαπτης

Ὡραία μου,

Σᾶς εἶμαι τρισευγνώμων· πλὴν μοὶ λέγετε
Τὸ αἴτιον τῆς τόσης συμπαθείας σας;
Ἡ θελκτικὴ μορφή μου βεβαιότατα,
Δὲν εἶναι ἡ αἰτία τῆς μερίμνης σας...
Τί θέλετε;

ΜΟΝΑΧΗ

Νὰ σώσω τὰς ἡμέρας σας!

ΝΕΚΡΟΘΑΠΤΗΣ

Ὤ, τὸν γλυκὺν σωτῆρα! πλὴν εἶναι μακρὰν
Οἱ φίλοι σας; Εἰπέτε· λίαν θελκτικὴν
Μοὶ ἔστησαν παγίδα οἱ παμπόνηροι...

ΜΟΝΑΧΗ

Ἐγὼ τὸν ἐπιστήθιον τοῦ Λέοντος,
Ἐγὼ νὰ παραδώσω;...

(Μετὰ πάθους.)

Πλὴν τὸν ἀγαπῶ!
Τὸν ἀγαπῶ, σᾶς λέγω· μὲ ἀκούετε;

ΝΕΚΡΟΘΑΠΤΗΣ

Λοιπὸν εἶμαι σελήνη, ὄχι ἥλιος,
Καὶ δέχομ' ἐξ ἐκείνου τᾶς ἀκτῖνας σας;..
Τὸν Λέοντα Καλλέργην ἀγαπᾶτε, πῶς;
Ἀλλὰ ὁ Λέων μου ποτὲ δὲν ἀγαπᾷ
Βενετικὰς Λαΐδας! μὲ ἀκούετε;

ΜΟΝΑΧΗ

(Ἀξιοπρεπῶς.)

Τὸν φίλον σας ὑβρίζετε, οὐχὶ ἐμέ!
Τὸν Λέοντα Λαΐδες δὲν λατρεύουσιν,
Ἀλλὰ ψυχὴ τιμία, ὡς ἐγὼ αὐτή.

ΝΕΚΡΟΘΑΠΤΗΣ (παρατηρῶν αὐχήν).

Καὶ ποία, ποία εἶσθε;

ΜΟΝΑΧΗ

Εἶμαι Βενετή·
Δὲν ἐμποδίζει ὅμως τοῦτο ν' ἀγαπῶ...
Εἴθε νὰ ἤμην Κρῆσσα! Ἔρχονται στιγμαί,
Καθ' ἃς μισῶ τὴν χώραν τῶν πατέρων μου...
Ὤ, κύριε· μὴν εἶσθε τόσον αὐστηρός·
Ἡ Κρήτη τῆς ψυχῆς μου εἶναι ἡ πατρίς!

(Δίδουσα πάλιν τὸ ἔνδυμα).

Πλὴν σπεύσατε, σωθῆτε... Ἴσως ἀδελφὴ
Μὲ πόθον σᾶς προσμένει...

ΝΕΚΡΟΘΑΠΤΗΣ (εἰρωνικῶς).

Ἴσως ἀδελφὴ
Μὲ πόθον μὲ προσμένει! Ἀξιόλογα...

(Ἀτρίως.)

Δὲν ἔχω ἀδελφὴν· μὲ τὴν ἐφόνευσαν!

ΜΟΝΑΧΗ

Πλήν, πρὸς Θεοῦ· εἶναι καιρός, ταχύνατε...

ΝΕΚΡΟΘΑΠΤΗΣ.

Τί! νὰ λυτρώσῃ Βενετὴ τὸν Συννεφιᾶν,
Κ' εἰς Βενετοὺς εὐγνώμων νὰ κατασταθῶ...

ΜΟΝΑΧΗ

Μὲ προσωπίδα ὅταν ὁμιλοῦν, ἐγγὺς
Κ' ἡ δυσπιστία εἶναι... Θεωρήσατε
Ποίαν ἐμπιστοσύνην ἔχω πρὸς ὑμᾶς.

(Ἀποσπᾷ τὴν προσωπίδα της.)

ΝΕΚΡΟΘΑΠΤΗΣ (καμπτόμενος).

Καὶ τ' ὄνομά σας;

ΜΟΝΑΧΗ

Εὔα.

ΝΕΚΡΟΘΑΠΤΗΣ

Ἐνθαρρυντικὸν
Τὸ ὄνομα τῷ ὄντι... μάρτυς ὁ Ἀδάμ!

ΜΟΝΑΧΗ

Δὲν πείθεσθε ἀκόμη; Ὤ, τοῦ Λέοντος
Δὲν ἤρμοζε νὰ ἦσθε φίλος...

(Πενθίμως)

Χαίρετε!

ΝΕΚΡΟΘΑΠΤΗΣ

Παράδοξος νεᾶνις, περιμείνατε·
Εἶσθε βεβαία, ὅτι εἶσθε Βενετή;...
Καὶ τὴν πτωχήν μου Κρήτην τὴν πονεῖτε, πῶς;

ΜΟΝΑΧΗ

Ὅσον ὁ Λέων, ὅσον σεῖς, πιστεύσατε.

ΝΕΚΡΟΘΑΠΤΗΣ.

Τὸ ἔνδυμά σας, δότε με, τὸ δέχομαι·
Πλήν, δότε με ἀκόμη καὶ τὴν χεῖρά σας!

(Λαμβάνει διὰ τῆς μιᾶς τὸ ἔνδυμα καὶ διὰ τῆς ἄλλης τὴν χεῖρά της).

Ἔχει καλῶς, ὦ νέα· ἀλλ' ἀκούσατε·
Ἐγὼ τὴν Βενετίαν σας μισῶ πολύ...
Κ' ἡ χάρις τώρα αὕτη, ἣν μὲ κάμνετε
Τοὺς συμπολίτας σας ποσῶς δὲν ὠφελεῖ...
Οὐδένα! οὔτε... οὔτε τὸν πατέρα σας·
Οὐδένα Βενετόν!...

(Ταλαντευόμενος.)

Ἐκτός..... ἐκτὸς ὑμῶν!

(Ἐνδύεται τὸ ῥάσον καὶ καλύπτει τὸ πρόσωπον μὲ τὴν προσωπίδα.)

Καὶ τ' ὄνομά σας εἶναι Εὔα, εἴπατε;

(Τῇ δίδει τὴν χεῖρα.)

Ὁ Συννεφιᾶς, ὦ Εὔα, σὲ εὐχαριστεῖ!

(ἀναχωροῦν ὁ μὲν ἐκ δεξιῶν, ὁ δὲ ἐξ ἀριστερῶν.)

(πίπτει ἡ αὐλαία.)

Τέλος τῆς πρώτης πράξεως.

Ο ΑΛΛΟΚΟΤΟΣ ΦΟΝΕΥΣ

(Διήγημα ὑπὸ Edgar Poë.)

(Συνέχεια ἴδε σελ. 116.)

Εἶπον ἤδη ὅτι ποικιλώταται ἦσαν αἱ ἰδιοτροπίαι καὶ αἱ παράδοξοι διαθέσεις τοῦ φίλου μου, καὶ ὅτι προσεκτικῶς παρετήρουν πάντοτε αὐτάς. Ἐπὶ παραδείγματος δὲ τῆς προκειμένης περιστάσεως ἠθέλησε νὰναβάλῃ πάντα περὶ ταύτης λόγον μέχρι τῆς μεσημβρίας τῆς ἐπαύριον. Τότε δὲ μὲ ἠρώτησεν αἰφνιδίως ἂν παρετήρησά π παράδοξον ἐν τῷ τόπῳ τοῦ φόνου.

Ἐν τῇ ἐμφάσει μεθ' ἧς ἐτόνισε τὴν λέξιν *παράδοξον* ἐνυπῆρχέ τι, ὅπερ ἀγνοῶ διατί μοὶ ἐνεποίησε φρίκην.

«Ὄχι, οὐδὲν παρετήρησα παράδοξον, οὐδὲν τοὐλάχιστον μὴ πρότερον γνωστὸν ἐκ τῶν ἐφημερίδων.

— Φοβοῦμαι, ὅτι ἡ ἐφημερὶς δὲν ἠξίωσε τῆς ἀπαιτουμένης προσοχῆς τὴν χαρακτηρίζουσαν τὸ γεγονὸς ἀσυνήθη ὠμότητα. Λησμόνησον πρὸς στιγμὴν πάνθ' ὅσα ἀνέγνως. Μοὶ φαίνεται ὅτι εὑρίσκουσιν ἀνεξήγητον τὸ μυστήριον ἀκριβῶς ἕνεκα τοῦ λόγου, ὅστις τοὐναντίον διευκολύνει τὴν ἐξήγησιν... ἐννοῶ τὸ ἀσύνηθες πάντων τῶν περιστατικῶν. Ἡ ἀστυνομία ἀποπλανᾶται ἕνεκα τῆς κατ' ἐπίφασιν ἐλλείψεως τῶν αἰτιῶν... οὐχὶ τῶν αἰτιῶν τοῦ φόνου, ἀλλὰ τοῦ φρικώδους τρόπου, καθ' ὃν διεπράχθη. Ἀποπλανᾶται ἐπίσης ἐκ τοῦ κατὰ τὸ φαινόμενον ἀδυνάτου τοῦ νὰ συμβιβασθῇ ἡ κατάθεσις περὶ τῶν φωνῶν φιλονεικούντων ἀνθρώπων, ἃς ἤκουσαν οἱ εἰσελθόντες εἰς τὴν οἰκίαν μετὰ τοῦ γεγονότος ὅτι οὐδεὶς εὑρέθη ἐν τῷ δωματίῳ ἐκτὸς τοῦ νεκροῦ τῆς κόρης, ἐν ᾧ ἀφ' ἑτέρου ἦτο ἀδύνατον νὰ διαφύγῃ τις ἐκ τῆς οἰκίας χωρὶς νὰ παρατηρηθῇ ὑπὸ τῶν ἀνερχομένων. Ἡ ἀγρία ἀταξία ἐν τῷ δωματίῳ, ἡ σφήνωσις τοῦ πτώματος τῆς κόρης ἐν τῇ ἑστίᾳ μὲ τὴν κεφαλὴν πρὸς τὰ κάτω, ὁ φρικώδης ἀκρωτηριασμὸς τοῦ πτώματος τῆς πρεσβύτιδος, πάντα ταῦτα τὰ περιστατικὰ καθὼς καί τινα ἄλλα, τὰ ὁποῖα κρίνω περιττὸν νὰ μνημονεύσω, ἤρκεσαν νὰ σκοτίσωσι τὴν διάνοιαν τῆς ἀστυνομίας καὶ νὰποπλανήσωσι τὴν πεφημισμένην ἀγχίνοιαν τῶν ὑπαλλήλων της. Περιέπεσαν δ' εἰς τὴν χυδαίαν, ἀλλὰ καὶ συνηθεστάτην πλάνην, τῆς συγχύσεως τοῦ ἀσυνήθους μετὰ τοῦ ἀκαταλήπτου. Ἀλλ' ἀκριβῶς αὐτὴ ἡ παρέκκλισις ἀπὸ τῆς ὁμαλῆς ὁδοῦ τοῦ συνήθους δεικνύει εἰς ἡμᾶς τὴν ὁδὸν πρὸς ἐξεύρεσιν τῆς ἀληθείας. Ἡμεῖς ὅμως ἐξετάζοντες τὴν ὑπόθεσιν ἀνάγκη νὰ μὴ ἐγκύψωμεν τόσον εἰς τὴν ἐρώτησιν περὶ τοῦ τί συνέβη, ἀλλὰ μᾶλλον εἰς τὴν ἐρώτησιν περὶ τοῦ τί ἀνήκουστον καὶ ἀσύνηθες συνέβη. Καὶ ὄντως ἡ εὐκολία μεθ' ἧς θὰ λύσω τὸ αἴνιγμα, ἢ μεθ' ἧς ἔλυσα αὐτό, ἔγκειται ἴσα ἴσα εἰς τὴν ἔρευναν τῶν γεγονότων, τὰ ὁποῖα κατὰ τὴν κρίσιν τῆς ἀστυνομίας καθίστων ἀδύνατον τὴν λύσιν.»

Ἠτένισα τὸν ὁμιλοῦντα ἐν βωβῷ θαυμασμῷ.

«Περιμένω τώρα, εἶπε στρέψας τὸ βλέμμα πρὸς τὴν θύραν τοῦ ἡμετέρου δωματίου, περιμένω τώρα ἕνα, ὅστις ἂν μὴ εἶναι αὐτὸς ὁ αὐτουργός, ἐνέχεται ὅμως ὅπως δήποτε εἰς τὴν ὑπόθεσιν ταύτην. Πιθανῶς δὲν διέπραξεν αὐτὸς τὸ φρικαλέον κακούργημα, ἐλπίζω δὲ τοσούτῳ μᾶλλον ὅτι ἡ εἰκασία αὕτη θὰ ἐπιβεβαιωθῇ, καθ' ὅσον ἐπὶ ταύτης στηρίζω τὰς ἐλπίδας μου πρὸς ἐξήγησιν τοῦ μυστηρίου. Δυνατὸν νὰ μὴ ἔλθῃ, μείζων ὅμως ἡ πιθανότης, ὅτι θὰ παρουσιασθῇ. Ἂν ἔλθῃ, θὰ παραστῇ ἀνάγκη νὰ τὸν κρατήσωμεν διὰ τῆς βίας. Νὰ δύο πιστόλια, τῶν ὁποίων πρέπει νὰ κάμωμεν χρῆσιν ἐν ἀνάγκῃ.»

Ἔλαβον τὸ ἕν τῶν πιστολίων, χωρὶς καλῶς νὰ εἰξεύρω τί κάμνω, καὶ χωρὶς νὰ πιστεύω πολὺ εἰς ὅσα ἤκουον, ἐν ᾧ ὁ Δυπὲν ἐξηκολούθει τὴν ὁμιλίαν του, ἥτις ὡμοίαζε μᾶλλον πρὸς μονόλογον. Ἐμνημόνευσα ἤδη τοῦ παραδόξου ἤθους, ὅπερ προσελάμβανεν ἐν τοιαύταις περιπτώσεσιν. Οἱ λόγοι του ἀπετείνοντο πρός με, ἀλλ' ἡ φωνή του, καίπερ ταπεινή, προσωμοίαζε μᾶλλον φωνῇ ἀνθρώπου ὁμιλοῦντος πρὸς ἕτερον εἰς μακρὰν ἀπόστασιν εὑρισκόμενον. Οἱ ἀπλανεῖς ὀφθαλμοί του ἦσαν ἐστραμμένοι πρὸς τὸν τοῖχον.

«Ὅτι αἱ ἐρίζουσαι φωναί, τὰς ὁποίας ἤκουσαν οἱ ἄνθρωποι, ἀνερχόμενοι εἰς τὴν κλίμακα δὲν ἦσαν τῶν δύο γυναικῶν, ἀποδείκνυται ἀναντιρρήτως ἐκ τῶν καταθέσεων τῶν μαρτύρων, καὶ ἐκ τῶν προτέρων ἐκλείπει πᾶς ἐνδοιασμὸς περὶ τοῦ ζητήματος, μὴ ἄρα ἡ γραῖα ἐθανάτωσε πρῶτον τὴν θυγατέρα της καὶ εἶτα ηὐτοκτονήθη. Ἀναφέρω τὴν ὑπόθεσιν ταύτην ἁπλῶς διὰ τὸ εὐμέθοδον τῆς ἐξετάσεως τοῦ πράγματος, διότι αἱ δυνάμεις τῆς κυρίας Λεσπαναὶ δὲν ἐπήρκουν βεβαίως ὅπως ἐμβάλωσι τὸ σῶμα τῆς κόρης, εἰς τὴν θέσιν ἐν ᾗ τοῦτο εὑρέθη, καὶ αἱ τοῦ σώματός της πληγαὶ ἀποκλείουσι πᾶσαν περὶ αὐτοκτονίας σκέψιν. Ὅθεν ὁ φόνος διεπράχθη ὑπὸ τρίτων, καὶ τούτων ἦσαν αἱ ἀκουσθεῖσαι φωναί. Ἂς ἐξετάσωμεν ἐν πρώτοις τὰς φωνὰς ταύτας, οὐχὶ ἐν πάσαις ταῖς λεπτομερείαις τῶν καταθέσεων, ἀλλὰ μόνον καθ' ὅσον ἐνεῖχόν τι τὸ ἐξαιρετικόν. Δὲν σοὶ ἐφάνη τίποτε παράδοξον ὡς πρὸς τὰς φωνὰς αὐτάς;»

Παρετήρησα, ὅτι ἐν ᾧ πάντες οἱ μάρτυρες ἐχαρακτήριζον τὴν βαθεῖαν φωνήν, ὡς φωνὴν Γάλλου, ἀπ' ἐναντίας περὶ τῆς ὀξείας, ἢ ὡς εἰς τῶν μαρτύρων ἀπεκάλεσεν αὐτήν, περὶ τῆς τραχείας φωνῆς ἐπεκράτουν πολλαὶ διαφορετικαὶ γνῶμαι.

«Αὗται ἦσαν αἱ καταθέσεις, ἀπεκρίνατο ὁ Δυπέν, ἀλλὰ τὸ ἐξαιρετικὸν ἔγκειται ἀλλαχοῦ. Οὐδὲν ὡρισμένον παρετήρησας, ἐν ᾧ ἔπρεπε νὰ παρατηρήσῃς. Ὡς ὀρθῶς εἶπας, αἱ καταθέσεις τῶν μαρτύρων ὁμοφωνοῦσι περὶ τῆς βαθείας φωνῆς, καὶ πάντες τὰ αὐτὰ ἐβεβαίωσαν. Ἀλλ' ὡς πρὸς τὰς καταθέσεις αὐτῶν περὶ τῆς ὀξείας φωνῆς τὸ παράδοξον εἶναι οὐχὶ ὅτι διαφέρουσιν αἱ γνῶμαι, ἀλλ' ὅτι εἰς Ἰταλός, εἰς Ἄγγλος, εἰς Ἱσπανός, εἰς Ὁλλανδὸς καὶ εἰς Γάλλος ἀποπειρῶνται νὰ περιγράψωσιν αὐτὴν καὶ ἕκαστος τὴν χαρακτηρίζει ὡς φωνὴν ξένου. Ἕκαστος ἔχει τὴν πεποίθησιν, ὅτι δὲν ἦτο φωνὴ ὁμοεθνοῦς· οὐδεὶς ἀναγνωρίζει τὴν γλῶσσαν.... τοὐναντίον ὁ Γάλλος φρονεῖ ὅτι ἦτο Ἱσπανοῦ καὶ πιστεύει ὅτι θὰ ἐδύνατο καὶ τὰς λέξεις νὰ διακρίνῃ, ἂν ἐγί-

νωσκε τὴν γλῶσσαν. Ὁ Ὁλλανδὸς λέγει, ὅτι ἦτο Γάλλου, ἀλλὰ μανθάνομεν ὅτι ὁ ἀνὴρ δὲν εἰξεύρει γαλλικά, καὶ ἀπεκρίθη διὰ διερμηνέως. Ὁ Ἄγγλος ὑποθέτει ὅτι ἀναγνωρίζει τὴν φωνὴν Γερμανοῦ, καὶ ὅμως ἀγνοεῖ τὴν γερμανικήν. Ὁ Ἱσπανὸς ἔχει τὴν πεποίθησιν, ὅτι ἦτο φωνὴ Ἄγγλου, ἀλλὰ κρίνει ἁπλῶς ἐκ τοῦ τόνου, διότι εἶναι παντελῶς ἄγευστος τῆς Ἀγγλικῆς. Ὁ δὲ Ἰταλὸς θεωρεῖ τὴν φωνὴν ὡς φωνὴν Ῥώσσου, ἐν ᾧ οὐδέποτε συνωμίλησε μετὰ Ῥώσσων. Ἄλλου Γάλλου πάλιν ἡ κατάθεσις διαφέρει τῆς τοῦ πρώτου, καὶ ἀποφαίνεται ὁ μάρτυς μετὰ βεβαιότητος, ὅτι ὁ φωνήσας ἦτο Ἰταλός, ἀγνοεῖ ὅμως τὴν γλῶσσαν, κρίνων ὡς ὁ Ἱσπανὸς ἐκ τοῦ τόνου μόνον. Λοιπὸν πόσον σπανία καὶ ὅλως ἀσυνήθης πρέπει νὰ ἦναι ἡ γλῶσσα ἐκείνη, ἀφοῦ ἄνδρες ἀνήκοντες εἰς τὰ πέντε πρωτίστα ἔθνη τῆς Εὐρώπης δὲν ἐδυνήθησαν νὰ εὑρωσι γνωστόν τινα ἦχον ἐν αὐτῇ.

« Ἐνδέχεται νὰ μοι ἀντείπῃς ὅτι ἡ φωνὴ ἦν ἴσως Ἀσιάτου τινὸς ἢ Ἀφρικανοῦ, καίτοι δ' ἐν Παρισίοις ὀλίγιστοι οἰκοῦσιν Ἀσιᾶται καὶ Ἀφρικανοί, δὲν εἶναι ὅμως παντάπασιν ἀπορριπτέα ἡ ἀντίρρησις· ὅμως θὰ ἐπιστήσω προηγουμένως τὴν προσοχήν σου εἰς τρία ἄλλα σημεῖα. Εἷς τῶν μαρτύρων εἶπεν ὅτι ἡ φωνὴ ἦν τραχεῖα μᾶλλον ἢ ὀξεῖα. Δύο δ' ἕτεροι κατέθεσαν, ὅτι ἡ γλῶσσα ἦτο ταχεῖα καὶ ἄνισος, καὶ πάντες οἱ μάρτυρες συνεφώνουν ὅτι ἀδύνατον ἦτο νὰ διακρίνωσι λέξεις, ἢ ἤχους ὁμοιάζοντας μὲ λέξεις.

« Δὲν εἰξεύρω λοιπόν, ἐξηκολούθησε λέγων ὁ Δυπέν, ὁποῖον πόρισμα ἐξάγεις σὺ ἐξ ὅσων εἶπον, οὐδόλως διστάζω ὅμως νὰ προσθέσω, ὅτι καὶ μόνον ἐκ τοῦ μέρους τούτου τῆς ἀνακρίσεως, ἤτοι ἐκ τῶν καταθέσεων περὶ τῆς βαθείας καὶ τῆς ὀξείας φωνῆς, προκύπτουσι δικαιολογημένα συμπεράσματα, τὰ ὁποῖα αὐτὰ καθ' ἑαυτὰ ἰσχύουσι νὰ ἐγείρωσιν ὑπονοίας, νὰ παράσχωσιν ἀφορμὴν εἰς εἰκασίας, κατὰ τὰς ὁποίας δέον νὰ κανονισθῇ ἡ εὐρυτέρα ἔρευνα τῆς ὑποθέσεως. Εἶπον δικαιολογημένα συμπεράσματα, ἀλλὰ τοῦτο δὲν ἐκφράζει καθαρῶς τὴν ἰδέαν μου. Ἤθελον νὰ εἴπω μᾶλλον, ὅτι τὰ συμπεράσματα ἐκεῖνα εἶναι τὰ μόνα δικαιολογημένα, καὶ ὅτι ἡ εἰκασία, περὶ ἧς ὁ λόγος, παρουσιάζεται ἀναποδράστως ὡς τὸ μόνον πόρισμα αὐτῶν. Ὁποία δέ τις εἶναι ἡ εἰκασία αὕτη, δὲν θὰ τὸ φανερώσω ἀκόμη. Ἐπὶ τοῦ παρόντος ἔχε κατὰ νοῦν τοῦτο, ὅτι ἐγὼ ἐθεώρησα τὴν εἰκασίαν ἀρκούντως βάσιμον, ὅπως κατ' αὐτὴν κανονίσω τὰς ἐν τῷ δωματίῳ ἐρεύνας μου.

« Μεταβῶμεν νῦν κατὰ διάνοιαν εἰς τὸ δωμάτιον ἐκεῖνο. Τί πρῶτον πρέπει νὰ ζητήσωμεν; Τὴν ὁδόν, δι' ἧς κατώρθωσαν οἱ φονεῖς νὰ διαφύγωσι. Δὲν λέγω βέβαια ὑπερβολικὰ πράγματα, ἰσχυριζόμενος ὅτι οὐδέτερος ἡμῶν πιστεύει εἰς ὑπερφυσικὰς δυνάμεις. Δὲν ἦσαν φαντάσματα οἱ φονεῖς τῆς κυρίας Λεσπαναί καὶ τῆς θυγατρός της. Οἱ αὐτουργοὶ ἦσαν ὄντα μὲ σάρκας καὶ ὀστᾶ, καὶ ὡς τοιαῦτα ἔφυγον. Ἀλλὰ πῶς; Εὐτυχῶς ἐνταῦθα ἓν μόνον εἶδος συμπεράσματος ὑπάρχει καὶ τοῦτο δέον νὰ φέρῃ ἡμᾶς εἰς τὸν σκοπόν.

« Ἂς ἐξετάσωμεν λοιπὸν τὸν ἕνα μετὰ τὸν ἄλλον πάντας τοὺς δυνατοὺς τρόπους τῆς φυγῆς.

« Εἶναι φανερόν, ὅτι οἱ φονεῖς, ὅτε οἱ ἄνθρωποι ἀνήρχοντο εἰς τὴν κλίμακα, ἦσαν ἐν τῷ δωματίῳ, ἐν ᾧ εὑρέθη τὸ πτῶμα τῆς κόρης Λεσπαναί, ἢ τοὐλάχιστον ἐν τῷ παρακειμένῳ δωματίῳ, καὶ ἐξ ἑνὸς τῶν δύο τούτων μερῶν ἔπρεπε νὰ ἐξέλθωσιν. Ἡ ἀστυνομία ἐξήτασεν ἐπιμελῶς τὰ πατώματα, τὴν στέγην καὶ τοὺς τοίχους, ὥστε δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ μὴ ἀνακαλυφθῇ ἂν ὑπῆρχε κρυφία τις ἔξοδος. Ἀλλὰ μὴ ἔχων πληρεστάτην ἐμπιστοσύνην εἰς τὰς τοιαύτας ἐρεύνας ἐξήτασα καὶ ὁ ἴδιος καὶ ἐπείσθην. Οὐδεμία κρύπτη ἢ μυστικὴ ἔξοδος ὑπάρχει. Ἀμφότεραι αἱ θύραι, αἱ φέρουσαι ἀπὸ τοῦ δωματίου εἰς τὸν διάδρομον ἦσαν κεκλεισμέναι, καὶ αἱ κλεῖδες ἦσαν ἐν τοῖς κλείθροις ἔνδοθεν. Ἂς ἔλθωμεν τώρα εἰς τὰς καπνοδόχας. Αὗται καίτοι εἰς ὕψος ὀκτὼ μέχρι δέκα ποδῶν ἔχουσι τὸ σύνηθες πλάτος, ὑψηλότερον ὅμως στενοῦνται, καὶ οὐδὲ μέγας γάτος χωρεῖ εἰς αὐτάς, ὥστε ἡ ἀπόδρασις διὰ τῆς ὁδοῦ ταύτης ἀποδείκνυται ἀδύνατος καὶ ἀπομένουσιν ἡμῖν μόνα τὰ παράθυρα. Διὰ τῶν πρὸς τὴν ὁδὸν παραθύρων ὅμως οὐδεὶς θὰ ἐδύνατο νὰ φύγῃ, χωρὶς νὰ παρατηρηθῇ ὑπὸ τοῦ ἐν τῇ ὁδῷ συνηθροισμένου πλήθους. Ὥστε οἱ φονεῖς ὤφειλον κατ' ἀνάγκην νὰ ἀποδράσωσι διὰ τῶν παραθύρων τοῦ ὀπισθίου δωματίου. Καταλήξαντες λοιπὸν διὰ συλλογισμῶν ἀναμφιλέκτων εἰς τὸ συμπέρασμα τοῦτο, δὲν θὰ ἀποπλανηθῶμεν, καθὸ λογικὰ ὄντα, ἐκ τοῦ κατὰ τὸ φαινόμενον ἀδυνάτου. Ἀλλὰ δέον τοὐναντίον νὰ ἀποδείξωμεν, ὅτι τὰ ὑπολαμβανόμενα ἀδύνατα πράγματα δὲν εἶναι τοιαῦτα.

« Ἐν τῷ δωματίῳ εἰσὶ δύο παράθυρα. Πρὸ τοῦ ἑνὸς ἐξ αὐτῶν οὐδὲν εἶναι τεθειμένον ἐμπλον, ἀλλ' ἅπαν εἶναι καταφανές. Τοῦ ἑτέρου τὸ κάτω μέρος ἀποκρύπτεται ὑπὸ τοῦ πρὸς τῇ κεφαλῇ ἄκρου τῆς ὀγκώδους κλίνης, ἥτις ἔκειτο ἐγγύτατα τῷ παραθύρῳ. Τὸ πρῶτον παράθυρον εὑρέθη στερεῶς κεκλεισμένον, ὅτε δ' ἐγένετο ἀπόπειρα πρὸς ἄνοιγμα αὐτοῦ, καίτοι πολλοὶ πάσῃ δυνάμει προσεπάθησαν δὲν κατώρθωσαν ὅμως νὰ τὸ ἀνυψώσωσι (διότι ἠνοίγετο ἐκ τῶν κάτω πρὸς τὰ ἄνω ὑψούμενον). Ἀριστερᾷ ἐν τῷ κρασπέδῳ τοῦ παραθύρου ὑπῆρχεν ὀπὴ διὰ τρυπάνου γενομένη, εἰς τὴν ὁποίαν ἦτο ἐμπεπηγμένον σχεδὸν μέχρι τῆς κεφαλῆς στερεὸν καρφίον. Ἐπισκοπήσαντες καὶ τὸ ἄλλο παράθυρον εὗρον καὶ

ἐν αὐτῷ ἀπαράλλακτον καὶ ὁμοίως ἐμπεπηγμένον καρφίον, δὲν ἐδυνήθησαν δὲ νὰνοίξωσι καὶ τὸ παράθυρον ἐκεῖνο. Ὥστε ἐκ τούτου ἐπείσθη ἀκριβάντως ἡ ἀστυνομία, ὅτι δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ ἀποδράσωσιν ἐκεῖθεν οἱ φονεῖς, καὶ ἔκρινεν ἑπομένως περιττὸν νὰ ἐξαγάγῃ τὰ καρφία καὶ νὰνοίξῃ τὰ παράθυρα.

« Ἡ ἰδική μου ἔρευνα ἦν κάπως ἀκριβεστέρα, καὶ δὴ ἕνεκα τοῦ λόγου, ὃν προηγουμένως εἶπον. Ἐγίνωσκον ὅτι τὰ φαινόμενα ἀδύνατα πράγματα δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ ὦσι τοιαῦτα.

« Ἔκαμα δὲ τὸν ἑξῆς περίπου συλλογισμόν: Οἱ φονεῖς ἐδραπέτευσαν ἐξ ἑνὸς τῶν δύο παραθύρων τούτων. Ἂν οὕτως ἔχει τὸ πρᾶγμα, τὰ παράθυρα δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ κλεισθῶσιν ἔνδοθεν καὶ νὰ προσηλωθῶσιν, ὡς εὑρέθησαν προσηλωμένα· καὶ τοῦτο ἦν τὸ συμπέρασμα, ὅπερ ἐν τῇ κατ' ἐπίφασιν ἀκριβείᾳ αὐτοῦ ἐπέβαλε τῇ ἀστυνομίᾳ τὴν παῦσιν τῶν περαιτέρω ἐρευνῶν, διότι τὰ παράθυρα ἦσαν κεκλεισμένα. Ὅθεν ἀναγκαίως ὑπῆρχε πιθανότης, ὅτι τὰ παράθυρα ἦτο δυνατὸν νὰ κλεισθῶσιν ἀφ' ἑαυτῶν. Οὐκ ἦν ἄλλως γενέσθαι. Ὑπῆγον λοιπὸν εἰς τὸ πλησιαίτερον παράθυρον, ἐξήγαγον μετὰ τινος δυσκολίας τὸ καρφίον, καὶ προσεπάθησα νὰνυψώσω τὸ παράθυρον. Ὡς εἶχον προϊδῆ δὲν κατώρθωσα τοῦτο, καίπερ μεγάλην καταβαλὼν προσπάθειαν. Ὅθεν κατενόησα, ὅτι ὑπῆρχε κρυφίον τι ἐλατήριον, καὶ ἡ ἐνίσχυσις αὕτη τῆς ἰδέας μου μὲ ἔπεισεν, ὅτι τοὐλάχιστον αἱ προϋποθέσεις μου ἦσαν ἀκριβεῖς, καίτοι τὸ γεγονὸς τῶν καρφίων ἐφαίνετο ἀκόμη ἀνεξήγητον. Μετ' ἐπιμελῆ ἔρευναν ἀνεκάλυψα τὸ κρυφίον ἐλατήριον. Ἐπίεσα δ' αὐτό, ἀλλ' εὐχαριστηθεὶς ἐκ τῆς ἀνακαλύψεως δὲν ἠθέλησα νὰνοίξω τὸ παράθυρον.

« Εἶτα ἔθεσα πάλιν τὸ καρφίον εἰς τὴν θέσιν του καὶ παρετήρησα προσεκτικῶς τὸ παράθυρον. Ὁ ἐξελθὼν ἐκεῖθεν ἐδύνατο νὰ κλείσῃ εὐκόλως τὸ παράθυρον, καὶ τοῦτο ἕνεκα τοῦ ἐλατηρίου, ἀλλὰ δὲν θὰ ἐδύνατο βεβαίως νὰ ἐπαναθέσῃ τὸ καρφίον εἰς τὴν θέσιν του. Τὸ συμπέρασμα ἦν ἁπλούστατον καὶ περιώρισε τὸν κύκλον τῶν ἐρευνῶν μου. Οἱ φονεῖς ἀπέδρασαν ἀφεύκτως ἐκ τοῦ ἄλλου παραθύρου. Ὅθεν ἐπὶ τῇ ἄλλως λίαν πιθανῶς προϋποθέσει, ὅτι τὰ ἐλατήρια ἀμφοτέρων τῶν παραθύρων ἦσαν ὅμοια, θὰ διέφερον κατ' ἀνάγκην τὰ καρφία ἢ τοὐλάχιστον ὁ τρόπος τῆς προσηλώσεως αὐτῶν. Ἀνῆλθον ἐπὶ τῆς στρωμνῆς καὶ ἐξήτασα ἐπιμελέστατα τὸ ἐν μέρει ὑπὸ τοῦ ἄκρου τῆς κλίνης ἀποκρυπτόμενον παράθυρον. Ἰδὼν ἕνα γόμφον ἐπείσθην, ὅτι ὑπῆρχε καὶ ἐν αὐτῷ τὸ ἐλατήριον, καὶ ὅτι ἦν τοῦτο ἀπαράλλακτον τῷ ἐλατηρίῳ τοῦ ἑτέρου παραθύρου. Ἐπέστησα λοιπὸν τὴν προσοχήν εἰς τὸ καρφίον· ἦτο τοῦτο ἐπίσης στερεὸν ὡς τὸ ἄλλο, καὶ κατὰ τὸ φαινόμενον ἐπίσης στερεῶς προσηλωμένον, δῆλον ὅτι ἦτο σχεδὸν μέχρι τῆς κεφαλῆς ἐμπεπηγμένον ἐν τῇ ὀπῇ.

« Ἴσως φρονεῖς ὅτι τοῦτο ἤρκει ν' ἀνατρέψῃ πάντας τοὺς συλλογισμούς μου, ἀλλ' ἂν οὕτω σκέπτεσαι πράγματι, θὰ εἴπῃ ὅτι παρενόησας τὴν μέθοδόν μου. Οὐδὲ στιγμὴν παρεξέκλινα ἀπὸ τὸν τορόν, καθὼς λέγουν οἱ κυνηγοί. Οὐδεὶς δακτύλιος τῆς ἁλύσεως ἔλειπε· Παρηκολούθησα τὸ μυστήριον μέχρι τοῦ τελικοῦ σημείου καὶ τοῦτο ἦν τὸ καρφίον. Ναί μὲν ἔβλεπα τοῦτο ἀπαραλλάκτως ὡς τὸν σύντροφόν του ἐν τῷ ἄλλῳ παραθύρῳ, ἀλλὰ τὸ τεκμήριον τοῦτο, καίπερ κατ' ἐπίφασιν πειστικώτατον, διεσκεδάζετο, ἐξουδενίζετο ὑπὸ τοῦ γεγονότος, ὅτι ἐν αὐτῷ ἀπεκορυφοῦντο πάντα τὰ περὶ τοῦ αἰνιγματώδους ζητήματος συμπεράσματα. Ἐδῶ, εἰς αὐτὸ τὸ καρφίον, κἄτι τι δὲν θὰ εὑρίσκεται ἐν τάξει, ἐσκέφθην. Ἤγγισα τὸ ὑποπτον καρφίον καὶ ἔμεινεν εἰς τὴν χεῖρά μου ἡ κεφαλὴ μετὰ μικροῦ τεμαχίου ἑνὸς τετάρτου τοῦ δακτύλου περίπου μήκους. Τὸ ἀποκεκομμένον ὑπόλοιπον μετὰ τῆς αἰχμῆς ἔμεινεν ἐμπεπηγμένον ἐν τῇ ὀπῇ.

« Τὸ καρφίον ἦν πρὸ πολλοῦ κεκομμένον, ὡς συνεπέραινα ἐκ τῆς ἐσκωριασμένης ἐπιφανείας τῆς τομῆς. Ἐπανέθηκα τὸ τεμάχιον τοῦ καρφίου εἰς τὴν ὀπήν, ὁπόθεν ἐξήγαγον αὐτό, καὶ ἡ ὁμοιότης πρὸς ἀκέραιον καρφίον ἀποκατέστη αὐθις· ἡ τομὴ δὲν ἐφαίνετο. Πιέσας τὸ ἐλατήριον ὤψωσα μικρὸν τὸ παράθυρον μετ' εὐκολίας· ἡ κεφαλὴ τοῦ καρφίου ἀνήλθεν ὁμοῦ καὶ ἔμεινε στερεῶς προσηλωμένη ἐν τῇ ὀπῇ. Ἔκλεισα τὸ παράθυρον καὶ τὸ καρφίον ἐφάνη πάλιν ἀκέραιον καὶ ἀβλαβές.

« Οὕτω δ' ἐλύθη τὸ αἴνιγμα. Ὁ φονεὺς ἀπέδρα διὰ τοῦ πρὸς τὴν κλίνην παραθύρου, ὅπερ εἶτα κατέπεσε μόνον του ἢ καὶ ἐκλείσθη ἐπιτηδές· τὸ ἐλατήριον ἐκράτησε τὸ παράθυρον στερεῶς. Ἐσφαλμένως δ' ἡ ἀστυνομία ἐνόμισεν ὅτι ἐκράτει αὐτὸ τὸ καρφίον, καὶ διὰ τοῦτο ἐκρίθησαν περιττοὶ αἱ περαιτέρω ἔρευναι.

« Ἡ ἀμέσως μετὰ ταῦτα παρουσιαζομένη ἀπορία εἶνε ὁ τρόπος τῆς καθόδου τοῦ φονέως. Περὶ τούτου δ' ἐφρόντισα νὰ ἐξετάσω, ὅτε περιεσκόπησα μετὰ σοῦ κύκλῳ τὴν οἰκίαν. Εἰς ἀπόστασιν πέντε καὶ ἡμίσεος μέτρων περίπου ἀπὸ τοῦ ἐν λόγῳ παραθύρου ὑπάρχει τὸ σῶμα τοῦ ἀλεξικεραύνου. Ὅπως ἐνταῦθεν φθάσῃ τις εἰς τὸ παράθυρον, ἢ ὅπως εἰσέλθῃ εἰς τὴν οἰκίαν ἦτο ἀδύνατον ἀλλὰ παρετήρησα ὅτι ἡ κατασκευὴ τῶν φύλλων τῶν παραθύρων τοῦ τετάρτου ὀρόφου ἦτο διάφορος τῆς συνήθους, ὡς εἶνε ἐν παλαιοτάταις οἰκίαις καὶ μάλιστα ἐν Λυὼν καὶ ἐν Βορδώ. Ἔχουσι τὸ σχῆμα συνήθους θύρας, ἀλλὰ θύρας μονῆς, οὐχὶ δικλίδων, τὸ δὲ κατώτερον μέρος τῶν παραθύρων φράσσεται ὑπὸ κιγκλίδος, ἐφ' ἧς δύναταί τις νὰ κρατηθῇ εὐχερῶς. Ἐν τῇ οἰκίᾳ, περὶ ἧς ὁ λόγος, τὰ φύλλα τῶν παραθύρων εἶχον

πλάτος τριῶν ποδῶν καὶ ἡμίσεος. Ὅτε ἡμεῖς εἴδομεν τὴν οἰκίαν ἦσαν τὰ φύλλα ἡμίκλειστα, δηλονότι ἐσχηματίζον ὀρθὴν γωνίαν μετὰ τοῦ τοίχου. Πιθανῶς οἱ ἀστυνομικοὶ ὑπάλληλοι εἶδον ἐπίσης καλῶς ὡς ἐγὼ τὴν ὀπισθίαν πλευρὰν τῆς οἰκίας, ἀλλ' ἂν εἶδον τὰ φύλλα τῶν παραθύρων, ὡς καὶ πραγματικῶς θὰ συνέβη, εἰς τὴν παροῦσαν θέσιν αὐτῶν, δὲν θὰντελήφθησαν τὸ ὑπερβολικὸν πλάτος των· πάντες δὲ δὲν ἐθεώρησαν τὸ πρᾶγμα σπουδαῖον. Πεπεισμένοι ὄντες ὅτι ἀδύνατος ἦν ἡ ἀπόδρασις ἐκεῖθεν, ἠρκέσθησαν, ὡς εἰκός, εἰς ἐπιπόλαιον ἐπιθεώρησιν. Ἐγὼ ὅμως κατεῖδον ἀμέσως, ὅτι τὸ φύλλον τοῦ πρὸς τὴν κλίνην παραθύρου ἀνοιγόμενον καλῶς ἔφθανε μέχρις ἀποστάσεως δύο ποδῶν μόλις ἀπὸ τοῦ σύρματος τοῦ ἀλεξικεραύνου. Ὅθεν ἦτο δυνατὸν νὰ φθάσῃ τις ἀπὸ τοῦ σύρματος εἰς τὸ παράθυρον, μόνον ἐχρειάζετο πολλὴ εὐκινησία καὶ θάρρος μέγα. Θὰ κατώρθου δὲ τοῦτο κατὰ τὸν ἀκόλουθον τρόπον. Ὑποθέσωμεν ὅτι τὸ φύλλον τοῦ παραθύρου ἦτο καθ' ὁλοκληρίαν ἀνοικτόν· ὁ λῃστὴς ἐδύνατο τότε, φθὰς εἰς ἀπόστασιν δύο καὶ ἡμίσεος ποδῶν νὰ δράξῃ στερεὰ διὰ τῆς χειρὸς τὴν κιγκλίδα· ἀφίνων δὲ τὸ σῶμα καὶ λακτίζων διὰ τοῦ ποδὸς τὸν τοῖχον θὰ ἐλάμβανε φορὰν καὶ οὕτω τὸ φύλλον τοῦ παραθύρου θὰ ἐστρέφετο περὶ τοὺς στρόφιγγας αὐτοῦ καὶ θὰ ἐκλείετο. Ἂν μάλιστα ὑποθέσωμεν ὅτι τὸ παράθυρον ἦτο ἀνοικτὸν θὰ ἐδύνατο οὕτω καὶ νὰ εἰσπηδήσῃ εἰς τὸ δωμάτιον.

« Σὲ παρακαλῶ, πρόσεξε τώρα, ὡς καὶ προηγουμένως σοὶ εἶπον, εἰς τοῦτο, ὅτι πρὸς ἐκτέλεσιν τοιούτου δυσχεροῦς καὶ κινδυνωδεστάτου ἐπιχειρήματος ἀπαιτεῖται ἔκτακτος εὐκινησία. Ἤθελον ἐν πρώτοις νὰ σοι δείξω, ὅτι τὸ πρᾶγμα ἦν κατορθωτὸν καὶ πῶς κατορθοῦται, εἶτα ὅμως τὸ σπουδαιότατον νὰ ἐπιστήσω τὴν προσοχήν σου εἰς τὴν ἀπαιτουμένην πρὸς τοῦτο ὅλως ἔκτακτον καὶ δὴ ὑπερφυσικὴν ἂν θέλῃς εὐκινησίαν.

« Ἀναμφιβόλως θάντείπῃς, ὅτι πρὸς ἀπόδειξιν τοῦ ἰσχυρισμοῦ μου, εἶχον μᾶλλον συμφέρον νὰ παραστήσω κοινὴν καὶ συνήθη τὴν ἀπαιτουμένην εὐκινησίαν, οὐχὶ δὲ νὰ ἐπισωρεύω δυσκολίας. Ἐν δικανικῷ ἀγῶνι ἡ παρατήρησις αὕτη θὰ εἶχε τὸν τόπον της, ἀλλ' ἡ λογικὴ διάφορον τέμνει ὁδόν. Σκοπός μου εἶνε ἡ ἀλήθεια μόνη. Προτίθεμαι δὲ νὰ σε φέρω εἰς θέσιν ὅπως συνδυάσῃς τὴν ὅλως ἔκτακτον εὐκινησίαν μετὰ τῆς ὀλλοκότου, ὀξείας ἢ τραχείας καὶ ἀνωμάλου φωνῆς, ἧς οὐδεμίαν συλλαβὴν κατώρθωσέ τις τῶν μαρτύρων νὰ διακρίνῃ, καὶ ἥτις ἄγνωστον εἰς τίνα γλῶσσαν ἀνῆκε.»

Εἰς τοὺς λόγους τούτοις ἐπῆλθεν εἰς τὸν νοῦν μου ἀόριστός τις καὶ ἀσαφὴς ἰδέα περὶ ἐκείνου, ὅπερ ὑπηνίσσετο ὁ Δυπέν. Εὑρισκόμην εἰς τὰ ὅρια τῆς κατανοήσεως, ἀλλὰ δὲν κατώρθουν εἰσέτι νὰ κατανοήσω, ἀπαραλλάκτως ὡς ὅτε πτερυγίζει παλαιά τις ἀνάμνησις ἐν τῇ διανοίᾳ ἡμῶν, χωρὶς νὰποτυπῶται εὐκρινῶς ἐν αὐτῇ. Ὁ φίλος μου ἐξηκολούθησε τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ θέματος.

« Θὰ παρετήρησας, εἶπεν, ὅτι ἀπὸ τοῦ ζητήματος τῆς ἐξόδου μετεπήδησα εἰς τὸ τῆς εἰσόδου. Ἐσκόπουν νὰ σοι δείξω, ὅτι ἥ τε εἴσοδος καὶ ἡ ἀπόδρασις ἐγένοντο κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον καὶ διὰ τῆς αὐτῆς ὁδοῦ. Ἂς ἐπανέλθωμεν λοιπὸν τώρα εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τοῦ δωματίου καὶ ἂς ἐξετάσωμεν τὰ προκείμενα πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν ἡμῶν.

« Τὰ συρτάρια τοῦ γραφείου εἶχον, ὡς λέγουσι, διαρπαγῆ, καίτοι εὑρέθησαν ἐν αὐτοῖς πολλὰ ἐνδύματα. Ἡ σκέψις αὕτη εἶνε ἀβάσιμος. Εἶνε ἁπλῆ εἰκασία, καὶ δὴ εἰκασία παράλογος. Πόθεν γινώσκομεν, ὅτι ἐκτὸς τῶν εὑρεθέντων πραγμάτων ὑπῆρχον καὶ ἄλλα; Ἡ κυρία Λεσπαναὶ μετὰ τῆς θυγατρὸς αὐτῆς ἔζων ἐν μεγίστῃ ἀπομονώσει, οὐδεὶς ἐπεσκέπτετο αὐτάς, σπανιώτατα ἐξήρχοντο, τούτου δ' ἕνεκα δὲν εἶχον ἀνάγκην συνεχοῦς ἀλλαγῆς ἐνδυμάτων. Τὰ εὑρεθέντα ἦσαν πολὺ κομψά. Ἂν δ' ὁ κλέπτης ἥρπασέ τινα τῶν ἐνδυμάτων, διατί νὰ μὴ ἁρπάσῃ τὰ κάλλιστα, διατί ὄχι ὅλα; Διατί ἑνὶ λόγῳ νὰ φορτωθῇ ἐνδύματα καὶ νὰφίσῃ τετρακισχίλια φράγκα εἰς χρυσόν; Τὰ χρήματα ἦσαν ἐκεῖ, εὑρέθη σχεδὸν ὅλον τὸ ἐκ τῆς τραπέζης τοῦ κ. Μινιὼ ληφθὲν ποσὸν εἰς δύο σάκκους, ἐπὶ τοῦ πατώματος. Ὅθεν πρὸ παντὸς ἄλλου, ἐν τῇ ἀναζητήσει τῆς αἰτίας τοῦ φόνου, νὰ παραιτήσῃς τὴν ἀνόητον ἰδέαν, ἣν ἐγέννησεν ἡ κεφαλὴ τῶν ἀστυνομικῶν ὑπαλλήλων, ὅτε ἤκουσαν τὴν κατάθεσιν τῶν μαρτύρων περὶ παραδόσεως τῶν χρημάτων ἐν τῇ θύρᾳ τῆς οἰκίας. Πάντες βλέπομεν δεκάκις τῆς ὥρας, χωρὶς νὰξιώσωμεν αὐτὰ προσοχῆς, θαυμασιώτερα παίγνια συμπτώσεων, ἀπὸ τὴν προκειμένην παράδοσιν τῶν χρημάτων καὶ τὸν μετὰ τρεῖς ἡμέρας ἐπισυμβάντα φόνον τῶν παραλήπτων. Τοιαῦται συμπτώσεις εἰσὶ κατὰ γενικὸν κανόνα τὸ μέγα ἐμπόδισμα, εἰς ὃ προσκόπτουσιν οἱ ἀγνοοῦντες τὴν θεωρίαν τῶν πιθανοτήτων, τὴν θεωρίαν ἐκείνην, ἐξ ἧς προέκυψαν τὰ λαμπρότατα πορίσματα ἐν πᾶσι τοῖς κλάδοις τῆς ἀνθρωπίνης ἐρεύνης. Ἂν ἐξηφανίζοντο τὰ χρήματα, τότε ἡ πρὸ τριῶν ἡμερῶν παράδοσις αὐτῆς θὰ ἦτο κάτι τι πλειότερον ἁπλῆς συμπτώσεως· θὰ ἐνίσχυε δὲ τὴν ἰδέαν, ὅτι αὕτη εἶναι τὸ ἀρχικὸν αἴτιον τοῦ ἐγκλήματος. Ἀλλ' ἐν τῇ προκειμένῃ περιπτώσει, ἂν αἰτίαν τοῦ ἐγκλήματος ὑποθέσωμεν τὰ χρήματα, ὀφείλομεν νὰ παραδεχθῶμεν προσέτι, ὅτι ὁ δράστης ἦν ἄβουλος καὶ εὐήθης, ἀφίνων τὰ χρήματα, ἤτοι τὸν κύριον σκοπὸν τοῦ κακουργήματος.

« Ἔχοντες λοιπὸν ὑπ' ὄψει τὰ σημεῖα, ἐφ' ὧν ἐπέστησα ἰδίως τὴν προσοχήν σου: τὴν ἀλλόκοτον φωνήν, τὴν ἔκτακτον εὐκινησίαν καὶ τὴν παράδοξον ἔλλειψιν αἰτίας πρὸς διάπραξιν τοιούτου φρικαλέου καὶ ἀνηκούστου ἐγκλήματος, ἂς ῥίψωμεν ἓν βλέμμα καὶ εἰς αὐτὸ τὸ ἔγκλημα. Ἐν πρώτοις ἔχομεν μίαν γυναῖκα, στραγγαλισθεῖσαν διὰ τῶν χειρῶν, καὶ εἶτα — μὲ τὴν κεφαλὴν πρὸς τὰ κάτω — σφηνωθεῖσαν ἐν τῇ καπνοδόκῃ. Οἱ κοινοὶ φονεῖς διάφορον ἀκολουθοῦσι μέθοδον, οὐδὲ προσφέρονται οὕτω πως πρὸς τὸ θῦμά των. Ἐν τούτῳ, ὅτι τὸ πτῶμα ἐσφηνώθη ἐν τῇ καπνοδόκῃ, ἔγκειται τι τὸ τερατῶδες, τὸ ἀσυμβίβαστον μετὰ τῆς ἰδέας, ἣν ἔχομεν περὶ τῶν ἀνθρωπίνων πράξεων, καὶ ἂν ἀκόμη ὑποθέσωμεν ὅτι οἱ δράσται ἦσαν ἀποτεθηριωμένοι ἄνδρες. Ἐκτὸς τούτου ἀναλογίσθητι, ὁπόσον τεραστία ἦν ἡ δύναμις, ἡ οὕτω βιαίως ἀνωθήσασα τὸ πτῶμα πρὸς τἄνω ἐν τῇ στενῇ ὀπῇ τῆς καπνοδόχης, ἀφ' οὗ μόλις κατωρθώθη διὰ τῆς ἡνωμένης δυνάμεως πολλῶν ἀνδρῶν νὰ ἐξαχθῇ ἐκεῖθεν, ἐλκόμενον κάτωθεν.

« Ἂς προσέξωμεν καὶ εἰς ἄλλο παράδειγμα, μαρτυροῦν ἰσχὺν θαυμασίαν ὄντως. Ἐν τῇ ἑστίᾳ ἔκειντο πυκνοὶ βόστρυχοι, ἀληθεῖς πυκνοὶ βόστρυχοι ἀνθρωπίνης κόμης, ἀπεσπασμένοι πρόρριζα ἐκ τῆς κεφαλῆς. Εἶδες αὐτούς ὡς ἐγώ, καὶ γινώσκεις, ὡς καὶ ἐγώ, ὁπόση ἔντασις δυνάμεως ἀπαιτεῖται πρὸς ἐκρίζωσιν τριάκοντα ἢ τεσσαράκοντα ὁμοῦ τριχῶν. Ἐκ τῶν ῥιζῶν ἐκρέμαντο (φρικτὸν ἰδεῖν!) αἱματόφυρτα τεμάχη τοῦ δέρματος τῆς κεφαλῆς — μαρτύριον ἀναμφήριστον τῆς καταπληκτικῆς δυνάμεως, ἥτις κατεβλήθη ὅπως ἀποσπασθῶσι πρόρριζα ὁλόκληροι βόστρυχοι. Οὐ μόνον δὲ ὁ λάρυγξ τῆς πρεσβύτιδος ἦν κεκομμένος, ἀλλὰ καὶ ἡ κεφαλὴ ἦν κεχωρισμένη τοῦ σώματος. Τὸ ὄργανον δὲ δι' οὗ ταῦτα συνετελέσθησαν ἦν ἁπλοῦν ξυράφιον. Ἐπιθυμῶ πρὸς τούτοις νὰ προσέξῃς καλὰ εἰς τὴν θηριώδη ὠμότητα τῆς πράξεως ταύτης. Περὶ τῶν συντετριμμένων ὀστῶν τῆς κυρίας Λεσπαναὶ οὐδὲν λέγω. Ὁ κύριος Δυμᾶ καὶ ὁ ἄξιος βοηθὸς αὐτοῦ, ὁ κύριος Ἐτιέν, ἀπεφάνθησαν ὅτι τὰ τραύματα προέρχονται ἐξ ἀμβλέος ὀργάνου, καὶ ὡς πρὸς τοῦτο οἱ κύριοι ἔχουσι πληρέστατα δίκαιον. Ἀλλὰ τὸ ἀμβλὺ ὄργανον ἦν προφανῶς τὸ λιθόστρωτον τῆς αὐλῆς, ἐφ' οὗ τὸ ἀτυχὲς θῦμα ἐσφενδονήθη ἐκ τοῦ πρὸς τῇ κλίνῃ παραθύρου. Ἡ ἰδέα αὕτη, καίπερ ἁπλουστάτη, διέλαθεν ὅμως τὴν προσοχὴν τῆς ἀστυνομίας διὰ τὸν αὐτὸν ἀκριβῶς λόγον, δι' ὃν δὲν παρετηρήθη καὶ τὸ πλάτος τῶν παραθυροφύλλων: διότι ἕνεκα τῶν καρφίων ὑπετίθετο, ὅτι τὰ παράθυρα ἦσαν κεκλεισμένα.

« Ἂν εἰς ταῦτα πάντα προσθέσωμεν καὶ τὴν ἐν τῷ δωματίῳ ἀκατανόητον ἀταξίαν, ἀνάγκη νὰ κάμωμεν τὸν ἑπόμενον συνδυασμόν: καταπληκτικὴ εὐκινησία, ὑπεράνθρωπος σωματικὴ ῥώμη, θηριώδης ὠμότης, σφαγὴ ἄνευ λόγου, τερατώδης ἐκτέλεσις, ὑπερβάλλουσα τὴν ἀνθρωπίνην ἀντίληψιν καὶ ἐπὶ πᾶσι φωνή, ἣν ἄνδρες ἀνήκοντες εἰς διάφορα ἔθνη θεωροῦσι ξένην, καὶ ἐν ᾗ δὲν διακρίνουσι κάμμίαν συλλαβήν. Ποῖον πόρισμα συνάγεις ἐκ τούτων; Ὁποίαν τινὰ ἐντύπωσιν ἐνεποίησα εἰς τὴν διάνοιάν σου;»

Ἠσθάνθην φρικίασιν διατρέχουσαν τὸ σῶμά μου, ὅτε ὁ Δυπὲν μοὶ ἀπέτεινε τὴν ἐρώτησιν ταύτην.

« Μαινόμενός τις διέπραξε τὸ κακούργημα, ἀπεκρίθην, παράφρων δραπετεύσας ἴσως ἐκ παρακειμένου τινὸς φρενοκομείου.

— Ὑπὸ πολλὰς ἐπόψεις ἡ γνώμη σου δὲν φαίνεται παντελῶς ἀνυπόστατος, ἀπήντησεν ὁ Δυπέν. Ἀλλ' ἡ φωνὴ παράφρονος, καὶ ἐν στιγμαῖς ἀγρίου παροξυσμοῦ, δὲν συμφωνεῖ τῇ περιγραφῇ, τῇ γενομένῃ ὑπὸ τῶν μαρτύρων περὶ τῶν παραδόξων ἐκείνων τόνων. Οἱ παράφρονες ἀνήκουσιν εἰς ἓν ἔθνος, καὶ ἡ γλῶσσά των, ὅσον ἀσυνάρτητοι καὶ ἂν ἦνε αἱ λέξεις, ἔχει συλλαβὰς εὐκρινῶς ἀκουομένας. Ἐκτὸς ὅμως τούτου αἱ τρίχες παράφρονος δὲν ὁμοιάζουσι μὲ τοῦτο, ὅπερ κρατῶ εἰς τὴν χεῖρα. Εὗρον τὰς ὀλίγας ταύτας τρίχας μεταξὺ τῶν σπασμωδικῶς κεκλεισμένων δακτύλων τῆς κυρίας Λεσπαναί. Εἰπέ μοι τίνα ἰδέαν ἔχεις περὶ τούτου;

— Δυπέν! ἀνεφώνησα ἐκτὸς ἐμαυτοῦ γενόμενος· αὐταὶ εἶνε τρίχες ἀσυνήθεις . . . δὲν εἶνε ἀνθρώπιναι τρίχες!

— Οὐδὲ ἐγὼ ἰσχυρίζομαι ὅτι εἶνε ἀνθρώπιναι, ὑπολαβὼν εἶπε ἐκεῖνος· ἀλλὰ προτοῦ νὰποφανθῶμεν περὶ τούτου, ἐπιθυμῶ νὰ ῥίψῃς ἓν βλέμμα εἰς τὸ μικρὸν ἰχνογράφημα, ὅπερ ἐσχεδίασα εἰς αὐτὸν τὸν χάρτην. Εἶνε εἰκὼν ἐκείνου, ὅπερ πολλοὶ τῶν μαρτύρων παρέστησαν, ὡς « μελαίνας, ἐκ πιέσεως προξενηθείσας κηλῖδας καὶ βαθέα ἀποτυπώματα ὀνύχων » ἐν τῷ λαιμῷ τῆς κόρης Λεσπαναί, καὶ ὅπερ ἄλλοι μάρτυρες, οἱ κύριοι Δυμᾶ καὶ Ἐτιὲν ἐχαρακτήρισαν ὡς « σειρὰν πελιδνῶν κηλίδων, προερχομένων προφανῶς ἐξ ἀποτυπωμάτων δακτύλων. »

« Θὰ παρατηρήσῃς τώρα, ἐξηκολούθησεν ὁ φίλος μου, ἐκτείνας τὸν χάρτην ἐπὶ τῆς τραπέζης, ὅτι ὡς συνάγεται ἐκ τοῦ ἰχνογραφήματος ἡ πίεσις ἦν ἰσχυρὰ καὶ στερεά. Καθ' ἃ φαίνεται οἱ δάκτυλοι οὐδαμοῦ ἐξωλίσθησαν τῆς θέσεώς των. Ἀλλ' ἕκαστος αὐτῶν ἔμεινε στερεῶς προσηλωμένος μέχρι τοῦ θανάτου τοῦ ἀτυχοῦς θύματος εἰς τὴν ἀρχικήν του θέσιν. Τώρα δοκίμασον νὰ ἐπιθέσῃς συνάμα ὅλους τοὺς δακτύλους σου ἐπὶ τῶν ἰχνῶν, τὰ ὁποῖα βλέπεις, »

Ἐδοκίμασα, ἀλλ' ἐπὶ ματαίῳ.

« Ἴσως δὲν εἶνε κατάλληλος ὁ τρόπος, καθ' ὃν δοκιμάζομεν, εἶπεν ὁ Δυπέν. Ὁ χάρτης κεῖται ἐνταῦθα ἐπὶ ἐπιφανείας ἐπιπέδου, ἐν ᾧ ὁ ἀνθρώπινος τράχηλος ἔχει κυλινδρικὸν σχῆμα. Ἂς λάβωμεν λοιπὸν αὐτὸ τὸ ξύλον, οὗ ἡ περι-

φέρεια ὁμοιάζει ὁπωσδήποτε μὲ τὴν περιφέρειαν ἀνθρωπίνου τραχήλου. Ἐπίθεσον τὸν χάρτην καὶ ἐπανάλαβε τὴν δοκιμήν.»

Ἐποίησα ὡς εἶπεν, ἀλλ' ἡ δυσχέρεια κατέστη προφανεστέρα ἢ πρότοῦ.

« Αἱ κηλῖδες αὗται εἶνε ἀδύνατον νὰ πρόέρχωνται ἐκ χειρὸς ἀνθρωπίνης! ἀνεφώνησα.

— Ἀνάγνωθι λοιπὸν τώρα αὐτὸ τὸ χωρίον ἐν τῷ Κυβιέρῳ.» ὑπολαβὼν εἶπεν ὁ Δυπέν.

Τὸ χωρίον ἦτο ἀκριβὴς ἀνατομικὴ καὶ καθόλου περιγραφὴ τοῦ μεγάλου ξανθοῦ οὐραγκουτάγκου τῶν νήσων τῶν ἀνατολικῶν Ἰνδιῶν. Εἶνε γνωστὸν τὸ γιγάντειον σῶμα, ἡ τεραστία ῥώμη καὶ εὐκινησία, ἡ ἀγριότης καὶ τὸ μιμητικὸν τοῦ εἴδους τούτου τῶν πιθήκων. Παραχρῆμα κατενόησα τότε πάσας τὰς φρικαλεότητας τοῦ φόνου.

« Ἡ περιγραφὴ τῶν δακτύλων συμφωνεῖ πληρέστατα μετὰ τοῦ ἰχνογραφήματος τούτου, εἶπον ἀναγνοὺς ὁλόκληρον τὸ κεφάλαιον. Οὐδὲν ἄλλο ὄν, ἀλλὰ μόνον οὐραγκουτάγκος τοῦ ἐνταῦθα περιγραφομένου εἴδους, ἐδύνατο νὰ προξενήσῃ τὰ ἐσχεδιασμένα ἀποτυπώματα. Ἀλλὰ καὶ τὸ χρῶμα τῶν τριχῶν συμφωνεῖ πρὸς περιγραφὴ τοῦ Κυβιέρου. Ὅμως καὶ πάλιν δὲν δύναμαι νὰ ἐξηγήσω ἀκόμη ὅλας τὰς λεπτομερείας τοῦ φοβεροῦ μυστηρίου. Ἔπειτα ἠκούσθησαν δύο φωναὶ ἐριζόντων, ὧν ἡ μία ἀναμφισβητήτως ἦν φωνὴ Γάλλου.

— Πολὺ ὀρθῶς· ἴσως θὰ ἐνθυμεῖσαι μίαν ἀναφώνησιν τοῦ Γάλλου, ἣν πάντες σχεδὸν οἱ μάρτυρες ἤκουσαν· τὴν ἀναφώνησιν Mon Dieu! Αὕτη, ὡς κατέθεσεν εἰς τῶν μαρτύρων, ὁ ζαχαροπλάστης Μοντάνη, ἦν ἐπιφώνησις φρίκης, καὶ λίαν προσφυῶς ἐχαρακτηρίσθη ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ μάρτυρος, ὡς ἀπόπειρα παρεμποδίσεως ἢ διαμαρτυρία. Ἴσα ἴσα ἐπὶ τῶν δύο αὐτῶν λέξεων ἐστήριζα τὴν ἐλπίδα περὶ λύσεως τοῦ αἰνίγματος. Εἰς Γάλλος ἐγίνωσκε τὰ κατὰ τὸν φόνον. Εἶνε ὅμως πιθανὸν — καὶ πλέον μάλιστα ἢ πιθανὸν— ὅτι ἦτο ἀθῶος τοῦ διαπραχθέντος ἐγκλήματος. Ὁ οὐραγκουτάγκος ἴσως ἀνήκων εἰς αὐτὸν τῷ διέφυγε· πιθανῶς δὲ ἠκολούθησε τὸ ζῷον μέχρι τοῦ δωματίου καὶ μετὰ τὰ ἐπελθόντα στυγερὰ συμβάντα δὲν κατώρθωσε νὰ τὸ συλλάβῃ· ἴσως ὁ οὐραγκουτάγκος περιτρέχει νῦν ἀδέσποτος. Ἂς μὴ ἐξακολουθήσω ὅμως τὰς εἰκασίας μου — διότι ἄλλως δὲν δύναμαι ἀκόμη νὰ ὀνομάσω τὰ συμπεράσματά μου· οἱ συλλογισμοί, ἐφ' ὧν στηρίζονται, δὲν εἶνε ἀρκούντως βαθεῖς, μόλις δ' εἰς ἐμὲ δύνανται νὰ χρησιμεύσωσιν, ἥκιστα δ' ἔχω τὴν ἀξίωσιν νὰ καταστήσω αὐτοὺς καταληπτοὺς εἰς ἄλλους. Ἂς ὀνομάσωμεν λοιπὸν τὰ πορίσματά μου εἰκασίας καὶ ἂς ὁμιλήσωμεν περὶ αὐτῶν ὡς τοιούτων. Ἂν ὁ Γάλλος ἦνε, ὡς προϋποθέτω, ἀθῶος τοῦ ἐγκλήματος, θὰ φέρῃ αὐτὸν πάντως πρὸς ἡμᾶς ἡ ἀγγελία, ἣν χθὲς κατὰ τὴν ἐπάνοδόν μας εἰς τὴν οἰκίαν ἔδωκα πρὸς δημοσίευσιν ἐν τῷ γραφείῳ τῆς ἐφημερίδος Le Monde, ἐφημερίδος ἀναγινωσκομένης ἰδίως ὑπὸ ναυτικῶν.»

Μοὶ ἐπαρουσίασε δὲ φύλλον ἐφημερίδος, ἐν ᾧ ἀνέγνων ταῦτα:

« Εὑρέθη περὶ ὄρθρον τῆς — (χρονολογία τῆς πρωΐας καθ' ἣν διεπράχθη ὁ φόνος) μέγιστος μελανόξανθος οὐραγκουτάγκος, τοῦ ἐν τῇ νήσῳ Βορνέῳ εἴδους. Ὁ κτήτωρ αὐτοῦ (κατ' ἀσφαλεῖς πληροφορίας ναυτικὸς ἐν μελιταίῳ πλοίῳ) δύναται ἀφ' οὗ προσαγάγῃ τὰς δεούσας ἀποδείξεις καὶ πληρώσῃ τὰ πρὸς τροφὴν καὶ φυλακὴν τοῦ ζῴου δαπανηθέντα νὰ τὸ παραλάβῃ. Ὁδὸς δεῖνα, ἀριθμὸς δεῖνα, συνοικία ἁγίου Γερμανοῦ, τρίτον πάτωμα.»

« Ἀλλὰ πῶς ἠμπορεῖς νὰ εἰξεύρῃς, ὅτι ὁ κτήτωρ εἶνε ναυτικός, καὶ μάλιστα ἐπὶ μελιταίου πλοίου; ἠρώτησα.

— Δὲν τὸ εἰξεύρω, δηλονότι δὲν εἶμαι βέβαιος περὶ τοῦ πράγματος, ἀπεκρίνατο ὁ Δυπέν. Ἀλλὰ κύτταξε αὐτὴν ἐδῶ τὴν ταινίαν, ἡ ὁποία ὡς κρίνω ἐκ τοῦ σχήματος καὶ τῆς ῥυπαρότητος αὐτῆς ἐχρησίμευε προφανῶς εἰς περίδεσιν μακρᾶς πλεξίδος, κατὰ τὴν συνήθειαν τῶν ναυτῶν. Πρὸς τούτοις ὁ κόμβος εἶνε τοιοῦτος, ὁποῖος ὑπὸ μόνων τῶν ναυτῶν συνειθίζεται, καὶ μάλιστα ὑπὸ τῶν μελιταίων. Εὗρον τὴν ταινίαν κατὰ γῆς πλησίον τοῦ σώματος τοῦ ἀλεξικεραύνου, καὶ δὲν ἀνήκει βεβαίως εἰς τὰς φονευθείσας.

« Καὶ ἂν ἦτο ἐσφαλμένον τὸ πόρισμα, ὅπερ συνήγαγον ἐκ τῆς ταινίας, ὅτι ὁ Γάλλος εἶνε ναυτικὸς καὶ ἀνήκει εἰς μελιταῖον πλοῖον, δὲν βλάπτει ὅμως ὅτι τὸ ἔγραψα ἐν τῇ ἀγγελίᾳ. Ἂν πλανῶμαι, ὁ ἀνὴρ θὰ πιστεύσῃ, ὅτι ἐπλανήθην ἐκ τινὸς συμπτώσεως, ἢν δὲν θὰ ζητήσῃ βεβαίως νὰ ἐξιχνιάσῃ· ἂν ὅμως ἔκρινεν ἀσφαλῶς, τὸ κέρδος εἶνε μέγα. Ἐπειδὴ αὐτός, καίπερ ἀθῶος τοῦ φόνου, ὅμως γινώσκει τὰ κατ' αὐτόν, θὰ σπεύσῃ νὰ ὑπακούσῃ εἰς τὴν πρόσκλησιν καὶ νὰ ζητήσῃ τὸν οὐραγκουτάγκον. Καὶ θὰ κάμῃ τὸν ἑξῆς συλλογισμόν: Εἶμαι ἀθῶος, εἶμαι πτωχός, ὁ οὐραγκουτάγκος ἔχει μεγάλην ἀξίαν — δι' ἄνθρωπον τῆς καταστάσεώς μου εἶνε ὁλόκληρος περιουσία — διατί λοιπὸν νὰ διστάζω ἕνεκα φόβου, ἴσως ἀβασίμου; Ἠμπορῶ νὰ τὸν πάρω ὀπίσω. Εὑρέθη ἐν τῷ δάσει τῆς Βουλόνης, πολὺ μακρὰν τῆς θέσεως ὅπου διεπράχθη ὁ φόνος. Τίς δύναται νὰ σκεφθῇ, ὅτι ἄγριον θηρίον εἶνε ὁ φονεύς; Ἡ ἀστυνομία βαδίζει εἰς τὰ ἴχνη, καὶ δὲν κατώρθωσεν οὐδὲ τὴν ἐλαχίστην ὑπόνοιαν νὰ συλλάβῃ. Καὶ ἂν ἐπὶ τέλους εὕρῃ τὰ ἴχνη τοῦ ζῴου, θὰ ἦνε ὅμως ἀδύνατον εἰς αὐτὴν ν' ἀποδείξῃ, ὅτι ἔχω γνῶσιν τοῦ φόνου, ἢ τὴν γνῶσιν ταύτην νὰ θεωρήσῃ τεκμήριον ἐνοχῆς. Πρὸ παντὸς ἄλλου ὅμως μ' ἐγνώρισαν. Ὁ δημοσιεύσας τὴν ἀγγελίαν μὲ θεωρεῖ ἰδιοκτήτην τοῦ ζῴου καὶ δὲν γνωρίζω καὶ πόσα ἄλλα εἰξεύρει. Ἂν δὲν θελήσω νὰ ζητήσω κτῆμά μου τόσον μεγάλης ἀξίας, θὰ ἐμβάλω εἰς τοὺς ἀνθρώπους ὑποψίαν. Δὲν εἶνε ὅμως διόλου φρόνιμον νὰ στρέψω τὴν προσοχὴν τῶν ἄλλων εἰς ἐμὲ ἢ εἰς τὸν πίθηκον. Θὰ ὑπακούσω λοιπὸν εἰς τὴν πρόσκλησιν, θὰ ὑπάγω νὰ πάρω τὸν οὐραγκουτάγκον, καὶ θὰ τὸν κλειδώσω ἀσφαλῶς ἕως ὅτου νὰ λησμονηθῇ τὸ πρᾶγμα.»

Κατ' ἐκείνην τὴν στιγμὴν ἠκούσθησαν βηματισμοὶ εἰς τὴν κλίμακα.

« Ἑτοίμασε τὸ πιστόλι σου, εἶπεν ὁ Δυπέν, ἀλλὰ νὰ μὴ τὸ μεταχειρισθῇς, μήτε νὰ τὸ δείξῃς ἂν δὲν σοι νεύσω.»

[Ἕπεται τὸ τέλος].

ΑΚΑΘΙΣΤΟΣ ΥΜΝΟΣ

Ζῶμεν πρὸς στιγμὴν κατὰ τὸ ἔτος 626· ὁ αὐτοκράτωρ Ἡράκλειος εἰς τὸ περὶ τὸν Ἄλυν στρατόπεδον, πρὸ τετραετίας, ἀγωνίζεται ἐναντίον τοῦ Χοσρόου. Τὰ ἐσωτερικὰ τοῦ κράτους διοικοῦσιν ὁ πρωθυπουργὸς Βῶνος, καὶ ὁ πατριάρχης Σέργιος. Ὁ πόλεμος οὗτος, ὃν μεγαλοφυῶς ὁ στρατηγικὸς Ἡράκλειος διεξάγει, εἶνε φυσικὸν ἀποτέλεσμα τῆς ὀκταετοῦς νωχελοῦς καὶ ἀθλίας διοικήσεως τοῦ προκατόχου βασιλέως Φωκᾶ.

Ἡ ἀσυνταξία τοῦ κράτους, ἡ τῶν πολιτῶν διαφθορά, τὸ κενὸν ταμεῖον, καὶ ἡ παραλυσία τοῦ στρατοῦ, τοσοῦτον κατ' ἀρχὰς ἀπεθάρρυναν τὸν Ἡράκλειον, ὥστε τῷ 618 προὐτίμησε μᾶλλον νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὴν προτέραν αὐτοῦ θέσιν, τοῦ ἐν Ἀφρικῇ Ἐξάρχου, ἢ νὰ ἄρχῃ κράτους τοιούτου, θέλων νὰ ὑψώσῃ τὸ ἔθνος αὐτοῦ ὁ φιλότιμος καὶ φιλόπατρις βασιλεύς, εἰς μὲν τὸν στρατὸν ὁρίζει αὐστηρῶς τὰς ὥρας τῆς ἐργασίας καὶ ἀναπαύσεως, εἰς δὲ τοὺς ἐν Μονᾷ ὀκνηρῶς βιοῦντας κηρύσσει ὅτι, ὁ υἱὸς τῆς Παρθένου λατρεύεται μᾶλλον ἐν τοῖς πεδίοις τῆς μάχης, ἢ ἐν τοῖς κελλίοις· ἀναγκάζεται νὰ θέσῃ χεῖρα ἐπὶ τῶν θησαυρῶν τῆς ἁγ. Σοφίας, ὑποσχόμενος ν' ἀποδώσῃ πάντα λαμπρότερα, ἂν ὁ Θεὸς εὐδοκήσῃ ἀπὸ τοῦ ἑνὸς ἢ ἄκρου τοῦ Κράτους αὐτοῦ μέχρι τοῦ ἄλλου διασαλπίζει, ὅτι ἡ εἰς Χριστὸν πίστις διατρέχει τὸν ἔσχατον κίνδυνον.

Καὶ δὲν ἐψεύδετο· διότι ἤδη δύο μεγάλοι τοῦ Χριστιανισμοῦ καὶ τοῦ Ἑλληνισμοῦ ἐχθροί, ὁ Χαγάνος τῶν Ἀβάρων καὶ ὁ Χοσρόης τῶν Περσῶν, παρίστανται τῇ Βασιλευούσῃ.

Ὁ Χοσρόης πολιορκεῖ ταύτην ἐξ Ἀνατολῶν, ὁ δὲ Χαγάνος ἐκ δυσμῶν, κοινὸν συμφέρον συνδέει ἀμφοτέρους τοὺς βαρβάρους ἡ διαγορὴ τοῦ Βυζαντινοῦ Κράτους.

Ὁ Χοσρόης δὲν ἐννοεῖ νὰ καθυποτάξῃ μόνον τὸ Βυζάντιον, θέλει ν' ἀναγκάσῃ τοὺς Χριστιανοὺς εἰς ἐξόρμωσιν! καὶ δὴ τοῦ Ἡρακλείου πέμψαντός ποτε αὐτῷ πρέσβεις περὶ εἰρήνης (τῷ 612), ὁ Χοσρόης—λέγει ἡμῖν ὁ Ζωναρᾶς—ὑπερηφάνως ἀπήντησεν ὅτι, «δὲν δύναται νὰ ἔλθῃ εἰς καμμίαν συνενόησιν, ἂν οἱ ἐν τῷ Βυζαντίῳ δὲν ἀφήσωσιν τὴν εἰς τὸν Ἐσταυρωμένον πίστιν ἵνα λατρεύσωσι τὸν Ἥλιον.»

Πρὸ 12 ἐτῶν ἐξεπόρθησε τὰ Ἱεροσόλυμα, καὶ ὁ μὲν γέρων Πατριάρχης Ζαχαρίας στενάζει μεταξὺ τῶν αἰχμαλώτων, τὸ δὲ τίμιον ξύλον εἶναι ἐρριμμένον χαμαὶ μετὰ τῶν ἄλλων λαφύρων. Τὸ στράτευμα τοῦ Χαγάνου 110 χιλ. παρατάσσεται ἤδη πρὸ τῶν τειχῶν τῆς Πόλεως. Τῇ 29 Ἰουλίου διὰ σημείων συνεννοεῖται μετὰ τοῦ ἐν Ἀσίᾳ στρατηγοῦ τῶν Περσῶν πρὸς ἐπίθεσιν. Τῇ 31 Ἰουλίου ἐπιχειρεῖ τὴν πρώτην ἔφοδον, καθ' ἣς γενναίως ἀνθίστανται οἱ ἐντὸς τῆς Πόλεως. Τῇ 2 Αὐγούστου οἱ πολιορκούμενοι πέμπουσιν εἰς τὸν Χαγάνον τὸν Πατρίκιον Γεώργιον μεθ' ἑτέρων τινῶν ὅπως τῷ ὁμιλήσωσι, καὶ ὅμως ἰδοὺ τί λέγει πρὸς τούτους ὁ ὑπερόπτης βάρβαρος «ἂν θέλητε, νὰ λάβῃ ἕκαστος τῶν ἐν τῇ πόλει ἓν ἱμάτιον καὶ ἓν ὑποκάμισον, τότε καὶ μόνον δύνασθε νὰ μεταβῆτε εἰς τὴν Ἀσίαν, ἀφίνοντες εἰς ἐμὲ τὴν Πόλιν καὶ τὴν περιουσίαν ὑμῶν. Οἱ σύμμαχοί καὶ φίλοι μου Πέρσαι (ὧν οἱ πρέσβεις ἦσαν παρόντες) δὲν θέλουσι σᾶς ἀδικήσει, θέλουσιν ἐπιτρέψει νὰ ὑπάγητε ὅπου ἂν θέλητε. Ἄλλως δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ σωθῆτε ἐκτὸς ἂν γίνητε ἰχθύες ἵνα φύγητε διὰ θαλάσσης, ἢ πτερωτοί, ἵνα ἀπέλθητε εἰς τὸν οὐρανόν. Ὁ βασιλεύς σας,—μοὶ λέγουσιν ἤδη οἱ Πέρσαι—ἢ φυγὰς εἶναι ἢ αἰχμάλωτος.

Ἰδοὺ οἵαν θλιβερὰν εἰκόνα κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο 626 παρίστησιν ἡμῖν τὸ Βυζάντιον!

Οἱ κάτοικοι ἐσωτερικῶς ἀσθενεῖς ὄντες εἰσὶ περίφοβοι· ἀπὸ ὥρας εἰς ὥραν ἀναμένουσι θάνατον ἢ σκληρὰν αἰχμαλωσίαν.

Ὁ πατριάρχης Σέργιος τὴν πόλιν περιερχόμενος παρακαλεῖ τὸν λαὸν ὅπως γενναίως ἀνθίστανται θαρρῶν εἰς τὴν προστασίαν τῆς Θεομήτορος. Ὁ Χαγάνος διὰ τελευταίαν φορὰν ἀγγέλλει εἰς τοὺς πολιορκουμένους· «Μὴ ἀπατᾶσθε ἐπὶ τῷ Θεῷ εἰς ὃν πιστεύετε· ἀφεύκτως αὔριον κυριεύω τὴν πόλιν ὑμῶν.» Καὶ ὅμως οἵα μεταβολὴ τῶν πραγμάτων! Ὁ Χαγάνος προσβάλλει τὴν πόλιν, ἀλλ' ἡττᾶται κατὰ κράτος, σφοδρὰ καταιγὶς θύελλα καὶ ἀνεμοζάλη ἐπιπεσοῦσα, διασπᾷ, κατεστρέφει καὶ καταβυθίζει τὴν κατὰ θάλασσαν τῶν ἐχθρῶν δύναμιν· τὰ συντρίμματα τῶν πλοίων καὶ τὰ πτώματα τῶν βαρβάρων ἐκβράζονται εἰς τὸν Κεράτειον κόλπον, ὅπου καὶ ὁ ἐν Βλαγέρναις ναὸς τῆς Θεοτόκου. Ὁ λαὸς τοῦ Βυζαντίου αἴφνης ἀπὸ καταδίκου εὑρίσκεται νικητής, καὶ ἀπὸ δούλου κύριος, ὑπὸ πάντων ἡ νί-

κη ἀποδίδεται τῇ Θεοτόκῳ, ἣν συνεχῶς κατὰ τὴν πολιορκίαν ἐπεκαλοῦντο.

Πᾶσα ἡ πόλις τρέχει ἤδη εἰς τὸν ἐν Βλαχέρναις ναὸν τῆς Θεοτόκου· ἄνδρες, γυναῖκες, παιδία νέοι γέροντες ἄφθονα δάκρυα χαρᾶς χύνοντες, συνωθοῦνται ἐκεῖ πρὸς δοξολογίαν. Ὀνομάζουσι ταύτην *ὑπέρμαχον στρατηγὸν* καὶ ἡ πόλις ὡς λυτρωθεῖσα τῶν δεινῶν, τῇ Θεοτόκῳ ἀναγράφει τά τε νικητήρια καὶ εὐχαριστήρια.

» *Τῇ ὑπερμάχῳ στρατηγῷ τὰ νικητήρια,*
» *Ὡς λυτρωθεῖσα τῶν δεινῶν εὐχαριστήρια,*
» *Ἀναγράφω σοι ἡ πόλις σου, Θεοτόκε.*
» *Ἀλλ' ὡς ἔχουσα τὸ κράτος ἀπροσμάχητον,*
» *Ἐκ παντοίων με κινδύνων ἐλευθέρωσον,*
» *Ἵνα κράζω Σοι· Χαῖρε, νύμφη ἀνύμφευτε!*»

Οὐδεὶς ἐκάθησε κατὰ τὴν ὁλονύκτιον ἐκείνην δοξολογίαν, δι' ὃ καὶ ὁ ὕμνος οὗτος *ἀκάθιστος ὕμνος* ἔκτοτε ἐκλήθη καὶ ἐνιαυσίως ὡρίσθη ὅπως τελῆται ἡ μνήμη τοῦ μεγάλου τούτου γεγονότος τῷ Σαββάτῳ τῆς Ε' ἑβδομάδος τῶν νηστειῶν, ὅπερ καὶ Σάββατον τῆς Ἀκαθίστου λέγεται·

Καὶ αὕτη μὲν ἡ αἰτία, ἐξ ἧς ἡ ἑορτὴ αὕτη καθιερώθη καὶ ἧς ἕνεκα *ἀκάθιστος ὕμνος* ἐκλήθη.

Ἔκτοτε δὲ ἀπὸ 13 αἰώνων *σεμνοπρεπῶς* ἀντηχεῖ ἡ ἱερὰ δοξολογία ὑπὸ τοὺς θόλους τῶν ἁπανταχοῦ γῆς ὀρθοδόξων χριστιανικῶν ναῶν τῶν πιστῶν τοῦ μεγάλου τούτου γεγονότος ἀναμιμνησκομένων. Ἡ ἀκολουθία αὕτη πλήρης ψάλλεται τῇ παρασκευῇ ἑσπέρας τῆς πέμπτης ἑβδομάδος, εἶνε δὲ κυρίως ὁ ὄρθρος τοῦ Σαββάτου. Χάριν δ' εὐλαβείας καὶ ἐν ταῖς Παρασκευαῖς τῶν τεσσάρων πρώτων ἑβδομάδων ἀναγινώσκονται ἀνὰ ἓξ τμήματα τοῦ Ἀκαθίστου ὕμνου [1].

Γ. Λαμπακης Δ. Φ.

1 Ἐκ ἀρχαίου ἔθους ἐν ταῖς ἐν Κωνσταντινουπόλει Ἐκκλησίαις κατὰ τὴν ἀκολουθίαν τοῦ Ἀκαθίστου ὕμνου *οἱ Ἱερεῖς* διανέμουσι τοῖς πιστοῖς ἄνθη καὶ ῥόδα ἕνεκα τοῦ κατὰ τὴν ἀκολουθίαν ταύτην ψαλλομένου ὕμνου «Ῥόδον τὸ ἀμάραντον, χαῖρε ἡ μόνη βλαστήσασα· κλπ.»

ΔΑΝΕΙΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

Ὁ κομψευόμενος Μ* ἀποπειρᾶται νὰ χλευάσῃ ἄλλον τινὰ διὰ τὸ μέγεθος τῶν ὤτων του.

—Ἀναγνωρίζω, ἀπαντᾷ ἐκεῖνος, ὅτι τὰ αὐτιά του εἶνε μεγαλείτερα ἀπ' ὅτι τερειάζει εἰς ἄνθρωπον, πίστευσε ὅμως ὅτι καὶ τὰ 'δικά σου εἶνε μικρότερα παρ' ὅσον ἁρμόζει εἰς ὄνον.

* * *

Ὁ ἀτυχὴς κύριος Χ* δὲν ἐγνώρισε ἡμέραν οἰκιακῆς γαλήνης, ἕνεκα τοῦ δυστρόπου καὶ ὀξυχόλου χαρακτῆρος τῆς συζύγου του. Προχθὲς ἄλλην πάλιν σκηνὴν τοῦ κάμνει ἡ τρυφερὰ σύντροφός του καὶ φωνὰς καὶ ταραχήν, τὰ ὁποῖα τὸν κάμνουν νὰ χωθῇ ὑπὸ τὴν τράπεζαν, ἵνα δώσῃ τόπον τῇ ὀργῇ.

—Θὰ 'βγῇς γλήγορα ἀπὸ 'κεῖ; κραυγάζει ἀπειλητικὴ ἡ Ξανθίππη.

—Ὄχι, δὲ 'βγαίνω, ἀπαντᾷ ὁ Χ* μὴ τολμῶν νὰ ἀφήσῃ τὸ κρησφύγετόν του, νὰ ἰδοῦμε τέλος πάντων ποιὸς εἶνε κύριος ἐδῶ μέσα, ἐσὺ ἢ ἐγώ!

ΑΛΗΘΕΙΑΙ

Οἷα διαφορὰ ὑπάρχει μεταξὺ τιμίας γυναικὸς καὶ ἑταίρας ἡ αὐτὴ καὶ μεταξὺ τοῦ ἀληθοῦς φίλου καὶ τοῦ κόλακος.

Οἱ φιλόσοφοι οἱ συγγράφοντες ἵνα συμβουλεύσωσιν ἡμᾶς νὰ καταφρονῶμεν τῆς δόξης θέτουσιν ἐν τούτοις τὸ ὄνομά των εἰς τὰ βιβλία των.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

Ἐδημοσιεύθησαν τὰ ἐξαγόμενα τῆς τελευταίας ἀπογραφῆς τῶν Ἰνδιῶν, γενομένης τῷ 1881. Κατὰ ταῦτα ὁ πληθυσμὸς τῶν ἀγγλικῶν Ἰνδιῶν καὶ τῶν ἀνεξαρτήτων κρατῶν ἀνέρχεται εἰς 253,891,821 κατοίκους. Κατὰ τὴν προηγουμένην ἀπογραφὴν οἱ κάτοικοι ἠριθμοῦντο 206,499,611· ἡ μεγάλη ὅμως διαφορὰ προέρχεται ἐκ τῆς παραλείψεως κρατῶν τινων κατὰ τὴν ἀπογραφὴν ἐκείνην, ὧν ὁ πληθυσμὸς ὑπολογίζεται εἰς 33 ἑκατομμύρια περίπου. Ὅπως ἂν ᾖ ὁ πληθυσμὸς τῶν Ἰνδιῶν ἐν μιᾷ δεκαετίᾳ ηὐξήνθη κατὰ 14 ἢ 16 ἑκατομμύρια. Πολῖται τῆς Μεγάλης Βρετανίας καθ' ἅπασαν τὴν Ἰνδικὴν ὑπάρχουσι μόνον 89,798.

Ἡ κυβέρνησις τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν μελετᾷ νὰ συνδέσῃ διὰ τηλεγραφικοῦ καλωδίου τὴν βόρειον Ἀμερικὴν μετὰ τῆς Ἰαπωνίας. Πρὸς τοῦτο δ' ἀνέθετο τῷ πλοιάρχῳ Belknap, κυβερνήτῃ τῆς *Ἀλάσκας*, νὰ ποιήσῃ τὰς ἀναγκαίας καταμετρήσεις τοῦ βάθους τῆς θαλάσσης.

Ἡ ἐφημερὶς τῆς διοικήσεως τῶν Ἰωαννίνων ἀγγέλλει, ὅτι ἐκ σεισμοῦ ὁ πυθμὴν τῆς θαλάσσης παρὰ τὴν Πρέβεζαν ἔπαθε καθίζησιν καὶ τὸ βάθος τῶν ὑδάτων ηὔξησεν ἀπὸ δώδεκα μέχρι τριάκοντα τριῶν ὀργυιῶν.

Ἡ νῆσος Ζουὰν-Φερνανδέζ, ἣν ἀπηθανάτισεν ἡ ἐπ' αὐτῆς διατριβὴ τοῦ Ῥοβινσῶνος, ἐγένετο ἀντικείμενον ἐπικερδοῦς κερδοσκοπίας. Ἔλβετός τις, ὀνόματι Ῥώς, ἐκμισθώσας αὐτὴν παρὰ τῇ κυβερνήσει τοῦ Χιλῆ, ἁλιεύει ἀστακοὺς, οὓς πωλεῖ εἰς Βαλπαραΐζον, ἐκμεταλλεύεται τὰ ἀπέραντα τοῦ κτήματός του δάση, πορίζεται δὲ κέρδη καὶ ἐκ τῶν αἰγάγρων, οὓς θηρεύει.

Ἐν Ἀθήναις, ἐκ τοῦ τυπογραφείου Ἀνδρέου Κορομηλᾶ 1884, — Β' 733.